

Universiteit Twente

de ondernemende universiteit

Risicovol lijngedrag onder jongeren: verschillen tussen allochtonen en autochtonen

Onderzoek naar lijngedrag met betrekking op constructen uit het "Theory of planned behaviour model" (TPB)

Lena Tetzlaff

Juni 2008

Aan: Universiteit Twente

Faculteit: Gedragwetenschappen Psychologie

1. Begleider: Dr. C. H. C. Stans Drossaert

2. Begleider: Dr. M. E. Pieterse

Inhoud

Samenvatting	3
1. Inleiding	4
1.1. Achtergrond.....	4
1.2. De rol van cognitieve modellen.....	6
1.3. Theory of planned behaviour model (TPB).....	7
1.4. Invloed van etniciteit.....	8
1.5. Onderzoeksvragen.....	10
2. Methode	10
2.1. Respondenten.....	10
2.2. Procedure.....	10
2.3. Meetinstrumenten.....	11
2.3.1. Risicovol lijngedrag.....	11
2.3.2. Attitude.....	12
2.3.3. Zelfeffectiviteit.....	13
2.3.4. Sociale invloed.....	14
2.3.5. Schoonheidsbeeld.....	15
2.3.6. Achtergrondgegevens.....	15
2.4. Statistische Analyse.....	16
3. Resultaten	16
3.1. Demografische gegevens van de risicogroep.....	17
3.2. Prevalentie van lijngedrag onder meisjes.....	17
3.3. Schoonheidsbeelden van allochtone en autochtone meisjes.....	18
3.4. Etniciteitsverschillen met betrekking op de TPB constructen.....	18
3.5. Correlaties tussen lijngedragingen en TPB constructen.....	19
3.6. Lijngedrag met betrekking op de TPB constructen.....	20
3.7. Verschillen in lijngedrag tussen allochtonen en autochtonen.....	22
4. Conclusie en discussie	23
4.1. Verschillen tussen allochtonen en autochtonen.....	22
4.2. De verklaring van lijngedrag door het TPB model.....	24
4.3. Prevalentie van lijngedrag.....	25
4.4. Overige discussiepunten.....	25
4.5. Conclusie en aanbevelingen voor verder onderzoek.....	26
5. Referenties	28
6. Bijlagen	31
6.1. Vragenlijsten.....	31
6.2. Folder voor Ouders.....	52

Samenvatting

Aan de lijn doen is onder jongeren in Nederland een steeds meer voorkomend verschijnsel. Binnen het huidige onderzoek werd lijngedrag nader onderzocht. Hiervoor werd het gedrag in drie categorieën ingedeeld: "gezond lijnen", "ongezond lijnen" en "extreem lijnen". Uit eerder onderzoek bleek dat de laatste twee manieren een verhoogd risico mee brengen voor het ontwikkelen van een eetstoornis. Daarom moeten deze twee manieren als risicovol beschouwd worden. Ook toonde eerder onderzoek aan dat etniciteit invloed heeft op lijngedrag. In dit onderzoek werd de risicogroep uitgesplitst naar allochtonen en autochtonen jongeren. Hierbij werden naast lijngedrag ook lichaamsbeelden en schoonheidsidealen meegenomen.

Ter verklaring van dit risicovol gezondheidsgedrag kunnen verschillende cognitieve theorieën worden toegepast. Cognitieve theorieën veronderstellen dat gedrag als perceptie van de sociale omgeving van een individu gezien moet worden. Om gedrag te veranderen moeten de cognitieve factoren gemanipuleerd worden. Voor het huidige onderzoek is gekozen voor het "theory of planned behaviour". Uit een aantal onderzoeken kwam naar voren dat de constructen uit dit model lijngedrag kunnen verklaren en voorspellen. Als belangrijkste constructen werden attitude, zelf effectiviteit en sociale norm gehanteerd. De eerste onderzoeksvraag ging op verschillen tussen allochtonen en autochtonen in met betrekking op lichaamsbeelden, schoonheidsidealen en discrepanties er tussen in. De tweede vraag had betrekking op de toepassing van het TPB model. De derde vraag kon de daadwerkelijke verschillen in lijngedrag tussen allochtonen en autochtonen meten.

In dit onderzoek werd er voor een vragenlijst gekozen die vooral de bovengenoemde TPB constructen meet. Deze vragenlijst werd bij 384 jongeren tussen twaalf en achttien jaar afgenomen. Alleen de data van de meisjes werden voor dit onderzoek meegenomen. Deze verkregen data werden met behulp van verschillende statistische tests geanalyseerd. De verschillen tussen allochtonen en autochtonen met betrekking tot lijngedragingen en lichaamsbeelden werden met t-toetsen berekend. Samenhangen tussen TPB constructen en lijngedrag werden met correlaties en vervolgens met behulp van een multipele regressie analyse voor allochtonen en autochtonen apart berekend.

Er was sprake van verschillen tussen allochtonen en autochtonen. Verschillende TPB constructen werden ter verklaring van lijngedragingen gevonden. Allochtonen voelden de drang om dun te zijn en zagen voor- en nadelen of uitkomstverwachtingen van slanker zijn. Autochtonen ervaarden ook de drang om dun te zijn maar lieten zich ook heel sterk beïnvloeden door de sociale omgeving. Verschillen in lichaamsbeelden en schoonheidsidealen bleken niet significant te zijn. Over de verklaring van lijngedrag door het TPB model valt te zeggen dat gezond lijnen goed voorspeelt kon worden door dit model. Voor extreem lijngedrag kon dat niet geconcludeerd worden. Hiervoor zou een ander model toegepast moeten worden. Uit de resultaten naar de prevalentie van lijngedrag kwam naar voren dat allochtonen veel ongezonder en extremer lijnen. Het huidige onderzoek was een van de eerste studie die etniciteitsverschillen onder nederlandse jongeren onderzocht. De gevonden resultaten kwamen nauwelijks overeen met de resultaten uit eerder onderzoek. Het is daarom van groot belang meer onderzoek te doen op dit gebied.

1. Inleiding

1.1. Achtergrond

In onze maatschappij wordt steeds meer naar het principe „wat mooi is, is goed“ geoordeeld. Aan mensen die mooi zijn, worden positieve eigenschappen toegeschreven, zoals sociale vaardigheden, intelligentie en dominantie (Dion, Berscheid & Walster, 1972). Mooi gaat in onze westerse wereld meestal samen met slank en dun zijn en de media suggereren een bepaald slankheidsideaal dat onrealistisch lang en dun is (Santonastaso, Mondini, & Favaro, 2002; Spitzer, Henderson, & Zivian, 1999). Aan de andere kant leven wij in een welvaartsmaatschappij met een overvloed aan voedsel en consumptie. Het is moeilijk deze overvloed van voedsel te weerstaan en tegelijkertijd het eigen lichaam mooi te houden (Vandereycken, Hoogduin & Emmelkamp, 2000). Ook vond Bemelmans (2004) dat, als zich deze trend op dezelfde manier voortzet, het percentage van mensen met ernstig overgewicht de komende twintig jaar met 50% zal toenemen.

Deze twee verschijnselen leiden onder andere ertoe dat steeds meer jongeren ontevreden zijn over hun lichaam. Ze voelen zich te dik, lelijk en buiten proporties (Jansen *et al.*, 2006). Vooral meisjes blijken de indruk te krijgen dat een perfect lichaam nodig is voor geluk, aantrekkelijkheid en succes (Stice, 1994; Striegel-Moore, Silberstein, & Rodin, 1986).

Davison en Neale (1998) vonden in hun onderzoek dat 90% van alle gevraagde meisjes tussen 13-18 af wil vallen en 73% een ondergewicht als wenselijk ziet. Dat jongeren ontevreden zijn met hun uiterlijk blijkt dus geen nieuw verschijnsel te zijn. Ook Brugman *et al.* deden in 1997 onderzoek onder 1359 nederlandse jongeren tussen 13 en 15 jaar. De resultaten lieten zien, dat 13% van de meisjes en 5% van de jongens van de middelbare school op dat moment aan de lijn deed. Uit deze studie blijkt dat jongeren zich al op jonge leeftijd met uiterlijk en lijnmethoden bezig houden. Het TNO kwam een aantal jaren later tot vergelijkbare resultaten. Crone *et al.* (2004) deed onderzoek naar lijngedrag onder Nederlandse meisjes. In een landelijk onderzoek namen zij bij 1118 meisjes tussen 12 en 19 jaar vragenlijsten af. Uit de resultaten bleek, dat 80% van de meisjes al gebruik hebben gemaakt van lijnmethoden. Opvallend was ook, dat veel meisjes die al ondergewicht hebben toch ongezond of extreem lijngedrag vertonen.

Lijngedrag kan op verschillende manieren uitgevoerd worden. Sommige jongeren letten op hun voedselkeuze, gaan meer sporten of controleren regelmatig hun gewicht en uiterlijk. Deze manieren zijn meestal onschadelijk of kunnen zelfs gezondheidsbevorderend werken. Toch blijkt uit onderzoek dat 95% diëten, die zonder professionele hulp uitgevoerd worden, niet werken (BZgA, 1998). De uitgevoerde lijnmethoden kunnen dan extremere vormen aannemen en zeer ongezond zijn. Volgens Neumark- Sztainer e.a. (2002) is er sprake van drie categorieën van lijngedrag. Bij gezond lijnen wordt ongezond voedsel weggelaten en de nadruk gelegd op meer beweging. Tot ongezond lijnen horen gedragingen zoals maaltijden overslaan en dieetpillen innemen. Extreem lijnen houdt perioden van heel veel eten en perioden van langer niet eten of zelfopgewekt braken in. Ook wordt bij deze vorm van lijnen gebruik gemaakt van laxerende middelen (Neumark- Sztainer e.a., 2002). Binnen dit onderzoek worden deze drie categorieën van lijngedrag gehanteerd.

De laatste bovengenoemde extreme vorm van lijnen kan voor jongeren grote lichamelijke schade betekenen. Verschillende onderzoeken tonen aan, dat extreem lijnen invloed heeft op tegenwoordige en latere gezondheid en kan leiden tot osteoporosis (Story et al., 1998). Verder wordt extreem lijnen vaak geassocieerd met te weinig nutriënt zoals minder fruit, te weinig calorieën en toename van vermoeidheid (Story et al., 1998). Daarnaast lopen personen die extreem lijnen een verhoogd risico op het ontwikkelen van een eetstoornis (Patton et al., 1999). Ook uit het onderzoek van Crone *et al.* (2004) bleek dat extreem lijnen een voorspeller voor het ontwikkelen van een eetstoornis kan zijn. Uit verschillende andere onderzoeken in een aantal westerse landen mag geconcludeerd worden dat het aantal nieuwe gevallen per jaar per honderdduizend bevolking (incidentie) voor anorexia nervosa tenminste acht bedraagt en voor boulimia nervosa minstens dertien (Van Hoeken, Lucas & Hoek, 1998). Het moet van een stijgende frequentie uitgegaan worden (Vandereycken & Hoek, 1993). In ernstige gevallen kan een eetstoornis zelfs tot de dood leiden. Uit het Jaarboek (2003) van het Trimbos Instituut bleek dat in Nederland jaarlijks minstens 15 patiënten op een totaal van ongeveer 5600 anorexia patiënten aan deze stoornis overlijden. Daarmee is een eetstoornis een van de meest dodelijke psychische stoornissen (Trimbos Instituut, 2004). Verder is chroniciteit kenmerkend voor een eetstoornis. Na meer dan 10 jaar is 20% van de oorspronkelijke patiënten nog steeds als eetstoornispatiënt te diagnosticeren en 30% vertoont dan nog partiële of restsymptomen (Trimbos Instituut, 2006).

Uit onderzoek naar lichaamsbeelden bleek dat meisjes die extreem lijnen of aan een eetstoornis leiden hun lichaamsomvang vaak overschatten en de angst dikker te worden als obsessieve lichaamservaring vertonen (Vandereycken, Hoogduin & Emmelkamp, 2000). Er kan van een “vertekende lichaamswaarneming” gesproken worden. Die meisjes hebben geen gevoel meer voor een normaal gewicht en uiterlijk. Om normaal gewicht te berekenen wordt gebruik gemaakt van de „Quetelet- index of Body Mass Index“ (BMI). Hiervoor wordt het gewicht gedeeld door de lengte in het kwadraat. Voor de gemiddelde bevolking is een BMI van 20- 25 normaal, een BMI van onder 18 is abnormaal laag en een BMI van boven 30 is abnormaal hoog. (Vandereycken, Hoogduin & Emmelkamp, 2000) In 1920 werden modellen met een BMI van 20-25 nog als mooi beschouwd, maar sinds 1990 gaat de BMI steeds verder omlaag en ligt nu bij 18,5 (BZgA, 1998). De World Health Organisation (WHO) noemt een BMI van onder 18 laag en spreken bij een BMI van 17,5 van magerzucht (BZgA, 1998).

Toch kunnen de algemene BMI normen de waargenomen slankheidsidealen soms slecht meten. Een lichaamsbeeld met een veel te lage BMI waarde kan door “extreem lijners” als mooi en perfect beschouwd worden. Het is dus behoefte aan lichaamsbeelden die minder aan gewicht gerelateerd zijn. Deze voor dit onderzoek gekozen lichaamsbeelden zouden meer duidelijkheid kunnen scheppen in de waarneming van de jongeren zelf. Hierna is tot nu toe nog maar weinig onderzoek gedaan.

Bovendien zijn jongeren op deze jonge leeftijd vaak sneller en makkelijker beïnvloedbaar. Dubbelman en Smelik (2005) vonden dat jongeren hun ideaalbeelden vaak uit de media halen. Zij identificeren zich met ideaalbeelden en willen daar graag aan voldoen. Vanuit deze ideaalbeelden kijken ze naar zichzelf en naar anderen. De blik van de ander is in deze identiteitsvorming zeer

belangrijk. Het zelfbeeld van jongeren is voor een groot deel ontleend aan hoe ze denken dat anderen tegen hen aankijken.

Uit onderzoek van Whitehouse *et al.* (1988) blijkt dat de bovengenoemde “vertekende lichaamswaarneming” eerder cognitief-emotioneel van aard is dan gedragsmatig. Lichaamstevredenheid en schoonheidsbeelden van de risicogroep kunnen een sterke invloed op lijngedrag hebben. Tot nu toe is er nog maar weinig onderzoek gedaan naar deze determinanten. Ook de zelfwaardering en de persoonlijke karaktertrekken spelen echter een kenmerkende rol en moeten nader onderzocht worden (Durkin & Paxton, 2002; Heinberg & Thompson, 1995). Ter verklaring en voorspelling van risicovol lijngedrag zijn dus vooral cognitieve theorieën van toepassing.

Uit bovengenoemde onderzoeken werd duidelijk, dat onnodig lijnen een veel voorkomend probleem is en ook snel extreme vormen aan kan nemen die invloed op gezondheid en ontwikkeling kunnen hebben. Om deze reden is het van essentieel belang dat risicovol lijngedrag op tijd onderkend wordt om het ontstaan van ernstige problemen te voorkomen. Ook werd duidelijk dat meisjes vaak een “vertekende lichaamswaarneming” hebben en zich laten beïnvloeden door de sociale omgeving. Het is nog maar weinig onderzoek gedaan naar deze vertekende lichaamswaarneming die met niet aan gewicht gerelateerde lichaamsbeelden specifiek onderzocht zou kunnen worden. Het is dus belangrijk inzicht te krijgen in oorzaken, waarneming en ontwikkeling van risicovol lijngedrag.

Om hiervoor interventies te ontwikkelen moeten de determinanten van lijngedrag onderzocht worden (Neumark-Sztainer & Hannan, 2000).

1.2. De rol van cognitieve modellen

Om risicovol gezondheidsgedrag te verklaren wordt gebruik gemaakt van verschillende sociaal cognitieve gedragsverklaringsmodellen. Het wordt onderscheid gemaakt tussen attributie modellen zoals het “Self Regulation Model” (Leventhal *et al.* 1984) en modellen ter voorspelling van gezondheidsgedrag aan hand van individuele cognities. Dat zijn bijvoorbeeld het “Health Belief Model” (Becker, 1974 en Janz en Becker, 1984), het “Protection Motivation theory” (Maddux en Rogers, 1983, Van der Velde en Van der Pligt 1991), de “Theory of Reasoned Action” (Fishbein en Ajzen, 1975), de „Theory of Planned Behavior“ (Ajzen, 1991), de „Social Cognitive Theory (Bandura, 1982) en de “Health locus of control” (Wallston, 1992, Norman en Bennett, 1995).

Deze sociaal cognitieve modellen veronderstellen dat individueel gedrag begrepen moet worden als perceptie van de sociale omgeving van het individu. Cognitieve factoren die sociaal gedrag produceren, zijn in de modellen opgenomen. Om gezondheidsgedrag te veranderen moeten deze cognitieve factoren gemanipuleerd worden. (Conner en Norman, 2005) Naast cognitieve factoren spelen ook demografische, sociale, emotionele, persoonlijke factoren een rol. Ook de waarnemingen van symptomen en factoren met betrekking op medische verzorging zijn van belang (Rosenstock 1974, Taylor 1991, Adler and Matthews 1994, Baum en Posluszny 1999).

Sociale cognitie kan onderverdeeld worden in de waarneming van anderen en van zichzelf. De waarneming van zichzelf, de zogenaamde „zelf regulatie“ bestaat volgens Gollwitzer (1993) uit twee fasen: De motivationele en de volitionele fase. In de motivationele fase worden overwegingen en

incentieven uitgevoerd, om onderscheid te maken tussen doelen en mogelijke handelingen. In de volitionele fase wordt een plan gemaakt en uitgevoerd, om het gestelde doel te bereiken. In dit onderzoek is gekozen voor het TPB model omdat het de volitionele fase behandelt. Voor dit onderzoek is dat een geschikt model omdat men bij lijngedrag in de cognitieve processen moet ingrijpen die plaats vinden voor dat risicovol lijngedrag begint.

1.3. Theory of planned behaviour model

Als theoretisch kader voor dit onderzoek is gekozen voor het "Theory of Planned Behaviour model" (TPB) van Ajzen (Ajzen, 1991). Dit model heeft een grote bijdrage geleverd aan de verklaring van sociaal en gezondheidsgedrag en ter voorspelling van rationele beslissingsprocessen. (Hagger & Chatzisarantis, 2006). Ook de determinanten van lijngedrag kunnen door dit model verklaard worden. Het TPB model werd in een aantal onderzoeken voor dieetgedrag toegepast. McEachan et al. (2005) bijvoorbeeld pasten dit model toe in 19 studies van eetgedrag zoals minder vet en meer gezond eten. Hieruit bleek dat attitude een belangrijk construct in het TPB model en de duidelijkste voorspeller voor dieetgedrag is.

Het TPB model is de vernieuwde versie van het Theory of Planned Action model (TRA, Fishbein en Ajzen, 1975). In tegenstelling tot het TRA model wordt in dit model het construct "waargenomen gedragscontrole" aan attitude en subjectieve norm als voorspeller van intentie toegevoegd.

Het TPB model gaat ervan uit, dat een individu gedrag of gedragsalternatieven met behulp van de constructen uit het model afweegt en vervolgens een rationele beslissing neemt.

Intentie is hiervoor de belangrijkste voorspeller. Het heeft betrekking op de motivatie van een individu, een plan, beslissing of instructie te ondernemen om een bepaald gedrag te vertonen. (Conner, 2000). Intentie wordt beïnvloed door individuele attitudes, subjectieve norm en waargenomen gedragscontrole. Attitudes zijn individuele afwegingen van voor- en nadelen met betrekking tot een bepaald gedrag. Niet waarneembare attitudes worden via intenties omgezet in waarneembaar gedrag. Subjectieve norm heeft betrekking op de indruk die een individu heeft van welk gedrag de sociale omgeving als wenselijk acht. De waargenomen gedragscontrole vloeit voort uit het concept „zelf effectiviteit“ van Bandura (1977). Waargenomen gedragscontrole is de perceptie van mogelijk- en onmogelijkheden voor een individu bepaald gedrag te vertonen. Een aantal externe of interne factoren kunnen de gedragscontrole beïnvloeden. Voorbeelden van interne factoren zijn informatie, vaardigheden of dwang. Deze interne factoren kunnen ook als bedreigers fungeren voor gezondheidsgedrag. Externe factoren hebben betrekking op mogelijkheden of afhankelijkheid van anderen (Stroebe en Stroebe, 1995). Onderzoek laat zien, dat er individuele verschillen bestaan tussen de maten van invloed van de constructen in het model (Trafimow & Findlay, 1996).

De laatstgenoemde drie constructen worden tevens beïnvloed door andere constructen. Uitkomstverwachtingen van gedrag hebben invloed op attitude, normatieve overtuigingen beïnvloeden subjectieve norm en controle overtuigingen hebben betrekking op waargenomen gedragscontrole. Ook andere distale factoren kunnen via deze constructen invloed uitoefenen op gedrag. Zo kunnen etniciteit en waargenomen schoonheidsbeeld als distale factoren gedrag veranderen of beïnvloeden via attitudes, subjectieve norm en waargenomen gedragscontrole.

Globaal geldt dat het TPB model een betere voorspeller is naar mate het gedrag beter gespecificeerd wordt. Ajzen en Fishbein (1975) hebben hiervoor het "principle of compatibility" ontwikkeld. Volgens hen bestaat elke attitude en gedrag uit vier elementen die als ze op hetzelfde specifieke level gemeten worden een goede voorspeller vormen voor gedrag. De vier levels zijn de actie, de target van de actie, de context waarin het gedrag moet plaatsvinden en het tijdstip van de actie (Ajzen, 1988).

Voor dit onderzoek naar lijngedrag onder jongeren zijn de determinanten aangepast en werd de theorie aangevuld met drie factoren uit de "Sociale Cognitieve Theorie" (Bandura, 1982). De constructen zijn modeling, sociale druk of steun en zelf effectiviteit.

In dit onderzoek wordt nagegaan in hoeverre de bovengenoemde TPB constructen verklaringen kunnen bieden voor risicovol lijngedrag. Het wordt ervan uitgegaan dat verschillende lijnmethoden ook door andere TPB constructen verklaard worden. Verder wordt er nader onderzocht of er verschillen zijn tussen allochtonen en autochtonen met betrekking op de TPB constructen. Tot nu toe is er nog maar weinig onderzoek gedaan of voor allochtonen andere TPB constructen lijngedrag verklaren dan voor autochtonen.

1.4. Invloed van etniciteit

Risicovol lijngedrag kan naast de TPB constructen ook door andere factoren beïnvloed worden. Zo kan het zijn dat etniciteit invloed op lijngedrag heeft. Naast nederlandse jongeren leven tegenwoordig steeds meer jongeren uit andere landen in Nederland (CBS, 2008). Uit een grote verscheidenheid van termen, zoals etnische minderheden, culturele minderheden, buitenlanders, migranten, medelanders en allochtonen, is in dit onderzoek voor de politiek gebruikelijke term allochtonen gekozen om jongeren met andere etniciteit aan te duiden.

Volgens de definitie van etnische herkomst van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS, 2000) is iemand allochtoon, als hij zelf in een niet- westers land en/of een van de ouders in een niet-westers land geboren is. Niet- westers heeft hier betrekking op Turkije, Afrika, Latijns- amerika en Azië (exclusief Japan en Indonesië). Het wordt onderscheid gemaakt tussen allochtone en autochtone jongeren. Autochtone jongeren zijn in Nederland geboren en hebben ouders die in Nederland zijn geboren.

In dit onderzoek wordt verwacht dat etniciteitsverschillen invloed hebben op lijngedrag. Uit onderzoek van Verkuyten (1992) bleek bijvoorbeeld dat de etnische achtergrond voor allochtone jongeren een belangrijk kenmerk is aan de hand waarvan zij zich zelf omschrijven en waarnemen. In een landelijk onderzoek op 40 scholen voor voortgezet onderwijs werd vastgesteld dat 77% van de Turkse en 74% van de Marokkaanse jongeren zichzelf beschreven in etnisch categoriale termen (Verkuyten, 1992) Ook Mumford and Whitehouse (1991) vonden dat etniciteit een rol speelt. Zij deden onderzoek naar eetstoornissen in Engeland bij allochtone meisjes uit Azië. Zij vonden dat die meisjes die gebruik maakten van hun moedertaal en traditionele kleren droegen met een groter intern identiteitsconflict te kampen hadden dan minder traditionele meisjes. Zij leven dus tussen twee culturen en worden geconfronteerd met twee verschillende waardesystemen: De moderne waarden in de samenleving en de traditionele waarden thuis, ook met betrekking op gewicht en lichaam (Hill & Bhatti, 1995 &

Mumford e.a.1991). Hoe groter dit verschil is, hoe groter is ook de interne conflict te beschouwen. Ook allochtone jongeren in Nederland zouden moeite kunnen hebben met deze interne conflict. Het is de vraag, of zij door deze conflict ook extremer lijngedrag vertonen omdat ze een grotere druk ervaren. Naar lijngedrag van allochtone meisjes in Nederland is tot nu toe nog maar heel weinig onderzoek gedaan.

Naast invloed op lijngedrag kan etniciteit ook de waarneming van lichaamsbeelden beïnvloeden. Altabe (1996) deed onderzoek naar verschillende etnische groepen en hun lichaamsbeelden. Respondenten waren Afrikaanse, Aziatische, Westerse en Latijns-Amerikaanse studenten. Zij vond dat westerse en latijns-amerikaanse studenten een meer gewicht gerelateerd lichaamsbeeld vertoonden dan Afrikaanse en Aziatische Amerikanen. Ook was opvallend dat afrikaans-amerikaanse studenten de meest positieve zelfwaarneming qua lichaamsbeeld hadden. Het valt op dat etnische groepen over het algemeen vergelijkbare ideale lichaamsbeelden hebben. Ook Wardle and Marsland (1990) vonden dat Amerikaanse meisjes meer waarde hechten aan gewicht dan Afro-Caribische of Aziatische meisjes. Voor dit onderzoek is het interessant om te kijken of ook allochtone jongeren in Nederland een positievere zelfwaarneming en een grotere lichaamstevredenheid aangeven.

Etniciteit kan ook voor bestaande schoonheidsbeelden een rol spelen. Furnham en Alibhai (1983) deden onderzoek naar schoonheidsbeelden van jongeren. Zij lieten Caucasiaanse, Kenyaanse, en Aziatische jongeren, die in Engeland leven, een schaal van negen figuren beoordelen (Figure Rating Scale). Deze figuren werden geordenend, waarbij figuur 1 de dunste, en figuur 9 de dikste figuur was. De westerse jongeren beoordelen de dunne figuren positiever dan andere etnische groepen. De "figure rating scale" werd ook in een „pan european“ enquête van de Europese Commissie (1999) onderzocht. Aan een steekproef van 15.239 mensen, die als representatief voor de populatie werden gezien, werd de "figure rating scale" voorgelegd en gevraagd, op welke figuur ze het meeste lijken en welke figuur hun ideaal weergeeft. Het bleek dat een lichaamsbeeld die qua BMI in de categorie ondergewicht valt van 55% als ideaal beschouwt wordt. Maar 37% vonden dat hun lichaamsbeeld in de ondergewicht categorie valt. Ook vond de commissie, dat de discrepantie tussen waargenomen eigen en ideaal lichaamsbeeld voor meisjes hoger was dan voor jongens. Het blijkt dat autochtone meisjes relatief gezien meer dunne vrouwen mooier vinden. Bij allochtone meisjes verschilt de waarneming nauwelijks van de werkelijkheid (Van Dorselaer e.a., 2007). Ook in een ander onderzoek van Fitzgibbon, Blackman en Avellone (2000) werd onder 389 Westerse, „Hispanics“ en Afro-Amerikaanse vrouwen onderzoek gedaan naar de relatie tussen Body Mass Index (BMI) en Body Image Discrepancy (BD). Zij vonden, dat westerse vrouwen over het algemeen al bij een lager BMI een BD ervoeren dan andere etnische groepen. De andere groepen ervoeren pas een BD bij een BMI in de categorie voor overgewicht. Deze resultaten geven aan dat onderzoek naar etniciteit in relatie met overgewicht en lijngedrag belangrijk is en nieuwe inzichten kan geven.

Uit de bovengenoemde onderzoeken kunnen een aantal conclusies getrokken worden. Allochtonen hebben een positievere zelfwaarneming en zijn minder op hun gewicht gefixieerd. Het wordt dus verwacht dat de discrepantie tussen eigen zelfbeeld en eigen ideaalbeeld laag is. Verder komt naar voren dat allochtonen gemiddeld dikkere vrouwen van de figure rating scale mooier vinden

dan autochtonen. Het wordt dus verwacht dat het schoonheidsideaal voor allochtonen anders waargenomen en beoordeeld wordt dan voor autochtonen. Over de verschillen in lijngedrag tussen allochtonen en autochtonen is er tot nu toe vooral in Nederland nog weinig bekend. Er is daarom grote belangstelling voor resultaten op dit gebied. Ook is er nog maar weinig onderzoek gedaan naar de invloed van de TPB constructen voor allochtonen. In paragraaf 1.3. werd al eerder op dit punt ingegaan.

Samenvattend wordt dus verwacht dat etniciteit invloed heeft op lichaamstevredenheid, zelfwaarneming en lijngedrag. Het is de bedoeling de verschillende determinanten van lijngedrag te onderzoeken en te verklaren.

1. 4. Onderzoeksvragen

1. Zijn er verschillen tussen allochtonen en autochtonen in:
 - a. in de opvattingen die men heeft ten opzichte van schoonheidsidealen?
 - b. de discrepantie tussen eigen lichaamsbeeld en waargenomen ideaalbeeld en de discrepantie tussen eigen lichaamsbeeld en geschatte ideaalbeeld van anderen?
 - c. de verklaring door de TPB constructen?
2. In hoeverre kan lijngedrag worden verklaard door het TPB model?
3. Zijn er verschillen in de mate van lijngedrag tussen allochtonen en autochtonen?

2. Methode

2.1. Respondenten

Voor dit surveyonderzoek werden Nederlandse scholieren op middelbare scholen als respondentengroep gekozen. Deze groep bevat scholieren tussen 12 en 18 jaar. In totaal hebben 738 jongeren de vragenlijst ingevuld. Daarvan werden alleen de door de meisjes ingevulde data (350) gebruikt. Van drie meisjes konden de data niet gebruikt worden omdat er niet werd voldaan aan het criterium leeftijd.

2.2. Procedure

Om deze respondentengroep te bereiken, werden vijftien willekeurige middelbare scholen en ROC's in de regio Twente gebeld. Vier van deze scholen waren bereid om deel te nemen aan het onderzoek.

Tijdens een persoonlijk gesprek met de onderzoekers werden de onderzoeksopzet (zie bijlage 2) en de vragenlijst gepresenteerd. Voor de ouders van de kinderen werd een brief geformuleerd, waarin zij ingelicht worden over de deelname van hun kind aan het onderzoek (zie bijlage 3).

De vragenlijsten werden per klas afgenomen, om zelf selectie zo veel mogelijk tegen te gaan. Ze werden dus niet vrijwillig en ook door de jongens ingevuld, terwijl deze data voor dit onderzoek niet van toepassing waren. Er werd ervan uitgegaan, dat lijngedrag meer en extremer bij meisjes dan bij jongens optreedt en daarom interessanter is om te onderzoeken.

Voor het invullen werd door de onderzoeker een korte inleiding gegeven over het doel, de uitvoering en de inhoud van de vragenlijsten. Er werd duidelijk gemaakt, dat de vragenlijst anoniem geanalyseert wordt en er geen goede of foute antwoorden zijn. Voor mogelijke vragen was er steeds tenminste een van de onderzoekers aanwezig.

Op twee scholen werden de vragenlijsten volledig online afgenomen. De online vragenlijsten konden via een webapplicatie geopend en met behulp van een wachtwoord ingevuld worden. De scholen stelden daarvoor computerzalen ter beschikking. De twee andere scholen hadden beperkte mogelijkheden voor online afname van de vragenlijsten. Daarom werden de vragenlijsten hier gedeeltelijk op papier afgenomen. De verkregen data werden vervolgens in het statistische softwareprogramma SPSS versie 14 ingevoerd en geanalyseerd.

2.3. Meetinstrumenten

Voor dit onderzoek werd gebruik gemaakt van een al bestaande vragenlijst van het TNO (2004). De vragenlijst werd aan hand van de determinanten uit het TPB model ontworpen. Op elk determinant werd hieronder nader ingegaan qua meting en schaal. Als maat van de interne consistentie werd de Cronbach's α coëfficiënten gehanteerd. Van elke subschaal wordt volgens de richtlijnen van COTAN (2004) een Cronbach's α coëfficiënten bepaald. Alleen als deze alpha boven .6 ligt worden de items van de schalen samengevoegd en deze resultaten voor een verdere analyse gebruikt.

De vragenlijst is aan scholen online of op papier afgenomen. Ten eerste werd naar verschillende achtergrondgegevens van de respondenten gevraagd. Het werd specifiek gevraagd naar eigen etniciteit en geboorteland van vader en moeder. Ten tweede werden er globale vragen gesteld over instellingen te opzichte van eet- en lijngedrag. Vervolgens werd specifiek op daadwerkelijke lijngedrag van jongeren ingegaan.

In de volgende schalen moesten de proefpersonen een aantal uitspraken en stellingen beoordelen met betrekking op uiterlijk en lijngedrag. Ter aanvulling aan de TNO vragenlijst werd de „Figur Rating Scale“ van Stunkard (1986) toegevoegd om waargenomen schoonheidsbeelden te meten. „De Figure Rating Scale“ bevatte negen getekende figuren van vrouwen op volgorde van ondergewicht naar overgewicht. Ze werden van een tot negen gerangschikt. Om de waarnemingen van schoonheidsbeelden te meten, werd de discrepantie van het eigen lichaamsbeeld en het eigen ideaal als ook de discrepantie tussen het eigen lichaamsbeeld en het ideaal van anderen berekend.

2.3.1 Risicovol lijngedrag

Om het lijngedrag te meten werd gebruik gemaakt van de Adolescent Dieting Scale (ADS et al., 1997), die uit acht vragen bestaat. Crone et al. heeft deze schaal onderzocht en geconcludeerd, dat er onvoldoende vragen over ongezond en extreem lijnen zijn. Om die reden werden er twaalf aanvullende vragen toegevoegd.

De in totaal twintig vragen worden als twee secties in de vragenlijst opgenomen. In de eerste sectie werd globaal gevraagd of de persoon wel eens een bepaalde lijngedraging heeft uitgevoerd. De tweede sectie gaat specifiek op tijd en manier van lijngedrag in. Hier wordt gevraagd, of de persoon in het afgelopen jaar een bepaalde lijngedraging heeft uitgevoerd.

Zes vragen van deze schaal hebben betrekking op *gezond lijngedrag*. De gevonden interne consistentie was goed ($\alpha = .721$). De volgende tien vragen meten *ongezond lijngedrag*. De interne consistentie was eveneens hoog ($\alpha = .78$).

Tenslotte waren er vier vragen, die *extreem lijngedrag* meten. Hier was er sprake van een redelijke interne consistentie ($\alpha = .56$). Van de vier vragen valt item 19 (gebruik van plaspillen) weg, omdat geen van de respondenten gebruik ervan maakte. Elke vraag wordt op een 4-punts Likert schaal gescoord met vier verschillende opties:

(1) "zelden of nooit" (2) "soms" (3) "vaak" (4) "bijna altijd"

Voor de analyse werden de meisjes in drie subgroepen ingedeeld. Hiervoor werd de methode van het TNO onderzoek gehanteerd (Crone, Harland, Paulussen, Bruil, Öry, 2004). Meisjes, die alle vragen met „zelden“ of „nooit“ hadden beantwoord, werden in de groep „niet lijnen“ ingedeeld. Meisjes, die alleen gezonde lijnvormen gebruikten werden ingedeeld in de groep „gezond lijnen“. Als meisjes naast gezond lijngedrag ook ongezonde lijnvormen gebruikten of alleen maar ongezond lijngedrag vertoonden werden ze ingedeeld in de groep „ongezond lijnen“. Wanneer de meisjes naast gezonde en/of ongezonde lijnvormen ook of alleen maar, extreem lijngedrag vertoonden werden ze ingedeeld in de groep „extreem lijnen“. In dit onderzoek is ervoor gekozen de respondenten, die met een punt op de ongezonde lijnschaal scoren niet tot de risicogroep ongezond lijnen te laten behoren. Een punt werd als te laag ingeschat om deze respondenten in dezelfde categorie te plaatsen als de risicogroep.

2.3.2. Attitude

Uitkomstverwachtingen slanker zijn

Voor het meten van *uitkomstverwachtingen slanker zijn* werd in het TNO onderzoek gebruikt gemaakt van vier subschalen die een hoge betrouwbaarheid lieten zien. Uit de principe componenten analyse (PCA) van Crone et al. kwamen twee factoren naar voren en verklaarden gezamenlijk een variantie van 60%: Factor een betreft affectieve voordelen van slanker zijn en factor twee heeft te maken met sociale voordelen van slanker zijn. Omdat de factoren niet te duiden waren is in dit onderzoek ervoor gekozen, de schaal niet op te splitsen.

Om het construct te meten werden acht gedragingen en gevoelens in verband gebracht met slanker zijn. Het werd gevraagd in welke mate deze zouden toe- of afnemen als het meisje slanker

zou zijn . De schaal bevat 19 items waarvan de somscores werden berekend. De antwoorden werden gescoord op een 5-punts Likert schaal met de opties:

(0) „veel minder“, (1) „iets minder“, (2) „even veel“, (3) „iets meer“ en (4) „veel meer“ ,waarbij De waarde 0 als zeer negatief en de waarde 4 als zeer positief gehanteerd wordt. De betrouwbaarheid van deze schaal in dit onderzoek was zeer hoog ($\alpha = .95$).

Uitkomstverwachtingen van aan de lijn doen

Deze schaal bevat volgens het TNO onderzoek zeven stellingen die werden uitgesplitst naar twee componenten. Deze zijn *voordelen van lijnen* en *lange termijn nadelen van lijnen*. Ook voor dit onderzoek werden deze twee componenten gehanteerd De *voordelen van lijnen* werden door de eerste drie stellingen gemeten en zijn betrouwbaar ($\alpha = .79$). De volgende twee stellingen betroffen de *lange termijn nadelen van lijnen* en waren betrouwbaar ($\alpha = .83$).

De antwoorden werden gemeten op een 5-punts Likert schaal variërend van helemaal mee eens tot helemaal mee oneens. Voor de analyse werden de somscores van de twee afzonderlijke subschalen berekend.

Drang om te lijnen

Drang om te lijnen werd met vijf vragen op een 5-punts Likert schaal gemeten. De antwoordmogelijkheden waren:

(0) “helemaal mee oneens”, (1) “mee oneens”, (2) “niet mee eens en niet mee oneens”, (3) “mee eens” en (4) “helemaal mee eens”. De gevonden betrouwbaarheid van deze schaal was hoog ($\alpha = .91$). Voor de analyse werden de scores opgeteld tot een somscore.

Drang om dun te zijn

Deze attitude wordt door middel van zeven vragen gemeten. Het construct werd afgeleid uit de Eating Disorders Inventory (EDI). Voor dit onderzoek werd er een vraag uitgehaald en alleen gebruik gemaakt van zes vragen. Deze vragen werden met een 6-punts Likert schaal gemeten waarbij 0 voor “nooit” en 5 voor “altijd” staat. Ook hier is er sprake van een hoge betrouwbaarheid ($\alpha = .93$). Voor de analyse werden de somscores berekend.

2.3.3. Zelf effectiviteit

De *zelf effectiviteit* werd aan hand van tien situaties geschetst, waarin meisjes de aandrang zouden kunnen voelen te lijnen. Het construct is ingedeeld in het vermogen om te lijnen en het vermogen om de aandrang om te lijnen te weerstaan. *Zelfeffectiviteit* werd steeds aan hand van twee stellingen gemeten. In de eerste stelling werd de respondent gevraagd of hij in een bepaalde situatie de aandrang om te lijnen zou ervaren. In de tweede stelling werd ervan uitgegaan, dat de aandrang ervaren wordt. Het werd nu gevraagd, in hoeverre men in staat is, aan deze aandrang om te lijnen *niet* toe te geven. De vragen werden op een 5-punts Likert schaal gescoord met de opties:

(0) "helemaal mee oneens", (1) "mee oneens", (2) "niet mee eens en niet mee oneens", (3) "mee eens" en (4) "helemaal mee eens".

Voor de analyse werden de scores van het voelen van een aandrang om te lijnen vermenigvuldigd met de score op het vermogen deze aandrang te weerstaan en vervolgens de somscores berekend. De gezamenlijke interne consistentie van beide scores was zeer hoog ($\alpha = .95$).

2.3.4. Sociale invloed

Modelling

Dit construct werd met zes vragen gemeten. Gevraagd werd of voor de respondent belangrijke mensen met name moeder, vader, eventuele zus(sen), eventuele broer(s), eventuele verkering en beste vrienden wel eens aan de lijn doen. De antwoorden werden op een 5-punts Likert schaal gescoord met de volgende opties:

(0) „doet nooit aan de lijn“, (1) „doet soms aan de lijn“, (2) „doet regelmatig aan de lijn“, (3) „doet vaak aan de lijn“ en (4) „doet bijna altijd aan de lijn“. Bovendien werd er de antwoord (5) „heb ik niet of zie ik nooit“ als optie toegevoegd. De interne consistentie van de vragen was redelijk ($\alpha = .67$).

Uit een factoranalyse van Crone et al. bleek dat de vragenlijst uit de factoren vriendje en broer, moeder en vader en zus(sen) en beste vrienden bestond. In dit onderzoek werden er andere factoren gevonden. Dat waren vader en moeder, broer en verkering (hierop laadt ook zus(sen) in mindere mate). Voor de analyse zijn deze drie factoren dan ook apart meegenomen. De scores werden opgetelt tot een somscore.

Subjectieve norm

De eerste vraag heeft betrekking op de reactie van voor de respondent belangrijke mensen, wanneer zij zelf aan de lijn zouden doen. De belangrijke mensen waren moeder, vader, eventuele zus(sen), eventuele broer(s), eventuele verkering en de beste vrienden. De respondenten scoorden op een 6-punts Likert schaal met de opties:

(0) „zeer negatief“, (1) „negatief“, (2) „niet negatief en niet positief“, (3) „positief“ (4) „zeer positief“ en ook weer als toevoeging (5) „weet ik niet“ of „heb ik niet of zie ik nooit“.

De tweede vraag ging op inschatting van de respondenten zelf in. Er werd gevraagd, hoe belangrijk zij de mening van de bovengenoemde personen vonden met betrekking op hun eigen lijngedrag. Ook hier werd er gescoord op een 5-punts Likert schaal met de verschillende opties:

(0) „helemaal niet belangrijk“, (1) „niet belangrijk“, (2) „een beetje belangrijk“, (3) „belangrijk“ en (4) „heel belangrijk“ en als extra optie (5) „heb ik niet of zie ik nooit“. De scores op het belang dat de respondent aan de mening van de andere personen hechten werden vermenigvuldigd met de scores op de mening van de boven genoemde personen. Vervolgens werden de somscores berekend. De gevonden interne consistentie was ($\alpha = .57$).

Sociale druk

Om dit construct te meten werd er met zes items nagegaan of voor de respondent belangrijke mensen wel eens zeggen, dat hij aan de lijn zou moeten doen. Hier werden dezelfde personen gehanteerd als voor de andere componenten: Moeder, vader, eventuele zus(sen), eventuele broer(s), eventuele verkering en de beste vrienden. Er werd gescoord op een 5-punts Likert schaal met de verschillende opties:

(0) „nooit“, (1) „zelden“, (2) „soms“, (3) „vaak“ en (4) „heel vaak“ en (5) „heb ik niet of zie ik nooit“ als extra toevoeging. De betrouwbaarheid van deze schaal was ($\alpha = .58$). Voor de werden de somscores berekend.

2.3.5. Schoonheidsbeeld

Binnen dit onderzoek werd er gebruik gemaakt van de distale factor *schoonheidsbeeld*. Deze factor werd door middel van de „Figure Rating scale“ gemeten. (Stunkard, 1986) De negen getekende figuren van vrouwen werden gerangschikt van onder- naar overgewicht en door de respondenten beoordeelt op een schaal van 1 (“de dunste vrouw”) tot 9 (“de dikste vrouw”). Hoge scores betekenen dus dat een dikkere vrouw mooier gevonden wordt.

De eerste vraag had betrekking op het eigen realistische lichaamsbeeld (Op welke van deze vrouwen vind je jezelf het meeste lijken?). De tweede vraag ging over de beoordeling van het eigen schoonheidsideaal (Welke van deze negen vrouwen vind jij het mooist?). In de derde vraag werd het schoonheidsideaal van anderen geschetst (Welke van deze negen vrouwen denk jij dat andere jongeren het mooist vinden?).

Voor de analyse werden het eigen lichaamsbeeld, het eigen schoonheidsideaal en het schoonheidsideaal van anderen onderzocht. Hiervoor werden de somscores berekend. Voor de “discrepantie zelf” werden de scores op het eigen ideaal afgetrokken van de scores op waargenomen eigen lichaamsbeeld. Voor de “discrepantie anderen” werden de scores van het geschatte schoonheidsideaal van anderen afgetrokken van het waargenomen eigen lichaamsbeeld. Lage waarden werden als positief en hoge waarden als negatief gezien.

2.3.6. Achtergrondgegevens

Naast de vragen behorende bij de schalen werd er ook naar diverse achtergrondgegevens van de respondenten gevraagd met name leeftijd, geslacht, lengte, gewicht, gewenste gewicht, klas, schoolniveau eigen geboorteland, geboorteland van de vader, geboorteland van de moeder, verkering.

Om de etniciteit van de respondenten te bepalen, werd gebruik gemaakt van het geboorteland van de ouders (Crone, Harland, Paulussen, Bruil, Öry, 2004). Volgens het CBS wordt een meisje in de categorie „allochtoon“ ingedeeld, als een of beide ouders in het buitenland zijn geboren. Respondenten, waar beide ouders in Nederland zijn geboren behoren tot de groep „autochtoon“ (CBS, 2000).

De BMI werd met behulp van lengte en gewicht berekend. Hiervoor werd het gewicht gedeeld door de lengte in het kwadraat. De BMI norm voor over- of ondergewicht zijn voor meisjes voor elke leeftijd anders. Voor dit onderzoek werden de normen van de Nederlandse gezondheidsraad gehanteerd. (2003). Volgens deze BMI normen werden de meisjes ingedeeld in de groepen: „ondergewicht“, „normaal gewicht“ en „overgewicht“. Verder werd naar gewenst gewicht gevraagd om te schatten, naar welk gewicht zij zelf streven onafhankelijk van de BMI normen.

2.4. Statistische Analyse

Voor de demografische gegevens werd gebruik gemaakt van een chi-kwadraat toets. De verschillen tussen allochtonen en autochtonen met betrekking tot lijngedragingen en schoonheidsbeelden werden met t-toetsen berekend.

Samenhangen tussen TPB constructen en lijngedrag werden met Pearson correlaties onderzocht. Deze analyses werden voor allochtonen en autochtonen apart uitgevoerd.

Met een multiële regressie analyse werden de verschillen tussen lijngedrag van autochtonen en allochtonen berekend.

3. Resultaten

3.1. Demografische gegevens van de risicogroep

Van 684 jongeren die aan dit onderzoek deelnamen zijn alleen de demografische gegevens van de meisjes in tabel 1 opgenomen. De 384 meisjes zijn uitgesplit naar etniciteit. 68 meisjes waren allochtoon en 316 autochtoon. De gemiddelde leeftijd van de autochtonen was 14.31 (SD= 1.51) en van de allochtonen 14.12 (SD= 1.50). Uit een chi- kwadraat toetsing bleek, dat er geen significante verschillen zijn tussen leeftijd en etniciteit en klas en etniciteit, maar wel tussen onderwijs en etniciteit ($p=.020$). De allochtone meisjes zaten relatief vaker dan autochtone meisjes op het VMBO of op niet nader gedefinieerde scholen.

Tabel 1*Demografische gegevens van de risicogroep*

	Autochtonen (n=316)		Allochtonen (n=68)		Totaal (n=384)	
Leeftijd						
12	6.7%	(21)	14.5%	(10)	8.1%	(31)
13	26.7%	(84)	20.3%	(14)	25.5%	(98)
14	31.7%	(100)	29.0%	(20)	31.3%	(120)
15	14.9%	(47)	21.7%	(15)	16.1%	(62)
16	9.2%	(29)	7.2%	(5)	8.9%	(34)
17	6.0%	(19)	2.9%	(2)	5.5%	(21)
18	4.8%	(15)	4.3%	(3)	4.7%	(8)
Onderwijs						
Anders	19.7%	(62)	34.8%	(24)	22.4%	(86)
VMBO	34.0%	(107)	46.4%	(32)	36.2%	(139)
HAVO	19.7%	(62)	8.7%	(6)	17.7%	(68)
HAVO/VWO	13.0%	(41)	5.8%	(4)	11.7%	(45)
VWO	4.4%	(14)	0%	(0)	3.6%	(14)
MBO	9.2%	(29)	4.3%	(3)	8.3%	(32)
Klas						
1	22.2%	(70)	36.2%	(25)	24.7%	(95)
2	48.3%	(152)	39.1%	(27)	46.6%	(179)
3	14.6%	(46)	18.8%	(13)	15.4%	(59)
4	14.9%	(47)	5.8%	(4)	13.3%	(51)

3.2. Prevalentie van lijngedrag onder meisjes

In tabel 2 zijn de prevalenties van lijngedragingen („niet lijnen“, „gezond lijnen“, „ongezond lijnen“ en „extreem lijnen“) weergegeven. De groepen werden uitgesplitst volgens de BMI normen naar ondergewicht, normaal gewicht en overgewicht. Het bleek, dat het lijngedrag opvallend hoog was. Maar liefst 82% van de hele groep gaf aan, een van de drie lijnmethoden uitgevoerd te hebben.

Opvallend was dat meer dan de helft van de meisjes hoewel zij in de groep met ondergewicht vallen toch op gezonde of ongezonde manier lijdend. Zelfs extreem lijngedrag was in deze groep terug te vinden.

In de groep van meisjes met normaal gewicht lijdend bijna de helft op een ongezonde manier. Het percentage van meisjes, dat helemaal niet lijdend is veel kleiner dan in de groep met ondergewicht.

Meisjes, die volgens de BMI normen overgewicht hadden lijdend allemaal. De helft van de groep lijdend op een ongezonde manier en maar weinig meisjes lijdend gezond. In deze groep was het grootste aantal van extreme lijners te vinden.

Tabel 2*Lijngedragingen uitgesplitst naar BMI*

	BMI			Totaal
	Ondergewicht (n= 20)	normaal gewicht (n=331)	Overgewicht (n=27)	(n=378)
Niet lijnen	40%	18%	0%	18%
Gezond lijnen	20%	23%	17%	22%
Ongezond lijnen	30%	42%	50%	42%
Extreem lijnen	10%	17%	33%	18%

3.3. Schoonheidsbeelden van allochtone en autochtone meisjes

In tabel 3 zijn verschillen in de waarneming van schoonheidsbeelden van autochtone en allochtone meisjes weergegeven.

Uit de analyse bleek dat er geen significante verschillen waren tussen allochtonen en autochtonen op zelfbeeld, eigen ideaalbeeld, geschat ideaalbeeld van anderen en de discrepantie tussen zelfbeeld en ideaalbeeld en zelfbeeld en geschat ideaalbeeld van anderen.

Tabel 3*Verschillen in schoonheidsbeelden bij autochtone en allochtone meisjes (n=384)*

	Autochtonen		Allochtonen		p
	M(SD)	(n=316)	M(SD)	(n=68)	
Eigen zelfbeeld(1-9)	2.84	(1.08)	2.93	(1.32)	n.s.
Eigen ideaalbeeld(1-9)	2.25	(0.89)	2.37	(1.06)	n.s.
Inschatting (1-9)					
Idealbeeld van anderen	2.23	(1.12)	1.91	(1.24)	n.s.
Discrepantie Zelf	0.59	(1.20)	0.57	(1.69)	n.s.
Discrepantie Anderen	0.72	(1.35)	1.00	(1.88)	n.s.

** significantie bij $p < 0.01$ (2-zijdig)

* significantie bij $0.01 < p < 0.05$ (2-zijdig)

3.4. Etniciteitsverschillen met betrekking op TPB constructen

Tabel 4 geeft etniciteitsverschillen met betrekking op het TPB model weer. Het enige significante verschil, dat er tussen autochtonen en allochtonen gevonden werd was het verschil in waargenomen voordelen en nadelen van lijngedrag. Allochtonen zagen duidelijk meer voordelen maar ook nadelen in lijngedrag.

Ook drang om te lijnen, drang om dun te zijn en uitkomstverwachtingen van slanker zijn werden door allochtone meisjes sterker ervaren. Maar deze verschillen waren echter niet groot genoeg, om significant genoemd te worden. Op de waargenomen zelf effectiviteit schaal scoorden echter autochtone meisjes hoger. Sociale druk en subjectieve norm werd dan weer door allochtone meisjes sterker waargenomen. Maar ook de laatste genoemde verschillen leverden geen significante uitkomsten op.

Tabel 4

Verschillen tussen autochtonen en allochtone meisjes met betrekking op TPB constructen

	Autochtonen	Allochtonen	
	M(SD) (n= 316)	M(SD) (n=68)	p
<i>Attitude lijnen</i>			
Voordelen (0-12)	3.50(2.56)	4.31(3.23)	**
LT Nadelen (0-12)	2.80(2.28)	3.56(2.43)	**
Drang te lijnen (0-20)	7.48(5.22)	8.26(6.11)	n.s.
<i>Attitude slanker zijn</i>			
Drang dun te zijn (0-30)	8.19(7.10)	9.65(9.38)	n.s.
Uv slanker zijn (0-76)	41.23(8.68)	43.34(9.02)	n.s.
<i>Zelfredzaamheid</i>			
ZE (0-80)	70.82(34.85)	65.78(36.25)	n.s.
<i>Sociale invloed</i>			
Modeling ouders (0-30)	2.59(2.33)	2.49(2.71)	n.s.
Modeling broer (0-30)	1.56(2.25)	1.66(2.33)	n.s.
Modeling verkering (0-30)	2.85(2.38)	2.54(2.43)	n.s.
Sociale druk (0-30)	6.39(5.77)	7.71(7.61)	n.s.
Subjectieve norm (0-30)	41.16(27.01)	44.57(32.09)	n.s.

** significantie bij $p < 0.01$ (2-zijdig)

* significantie bij $0.01 < p < 0.05$ (2-zijdig)

3.5. Correlaties tussen TPB constructen en lijngedrag

In tabel 5 zijn de correlaties tussen de TPB constructen en lijngedragingen weergegeven. Volgens het TPB model zijn er drie hoofdschalen: Attitude, zelf effectiviteit en sociale invloed. Voor alle vormen van lijnen waren attitude en zelf effectiviteit significant en matig tot hoog gecorreleerd aan lijngedrag. Vooral de correlaties tussen lijngedrag en drang om dun, drang te lijnen en uitkomstverwachtingen van slanker zijn waren hoog. De correlatie tussen sociale norm en lijngedrag daarentegen bleek niet significant of heel klein te zijn.

Tabel 5*Correlaties tussen TPB constructen en lijngedrag*

	<i>Gezond lijnen</i>	<i>Ongezonder lijnen</i>	<i>Extreem lijnen</i>
<i>Attitude lijnen</i>			
Voordelen	.222**	.300**	.261**
LT Nadelen	n.s.	.126*	.214**
Drang te lijnen	.583**	.523**	.342**
<i>Attitude slanker zijn</i>			
Drang dun te zijn	.721**	.666**	.424**
Uv slanker zijn	.504**	.500**	.341**
<i>Zelfeffectiviteit</i>			
ZE	.454**	.407**	.291**
<i>Sociale invloed</i>			
Modeling ouders	.161**	.187**	.156**
Modeling broer	n.s.	n.s.	n.s.
Modeling verkering	n.s.	-.117*	n.s.
Sociale druk	.119*	.133**	n.s.
Subjectieve norm	.128*	.141**	n.s.

** significantie bij $p < 0.01$ (2-zijdig)

* significantie bij $0.01 < p < 0.05$ (2-zijdig)

3.6. Lijngedrag met betrekking op de TPB constructen

Tabel 6 geeft de TPB constructen uitgesplitst naar de lijngedragingen gezond, ongezond en extreem lijnen weer. Verder werd er een onderscheid gemaakt tussen autochtone en allochtone meisjes.

Op de eerste schaal gezond lijnen kon de verklaarde variantie R^2 door de variabelen in totaal 51.5% van de scores van de autochtone meisjes verklaren. Voor allochtonen werd er een hogere verklaarde variantie gevonden van 65.1%. Voor de voorspelling van gezond lijngedrag was zowel voor allochtonen (4.21) als ook voor autochtonen (8.28) drang om dun te zijn de beste voorspeller. Op de schaal ongezond lijnen kon de verklaarde variantie door de variabelen in totaal 48.5% van de scores van autochtonen verklaren. Voor de verklaarde variantie van de scores van allochtone meisjes konden in totaal 58.5% verklaard worden. De beste voorspellers voor ongezond lijngedrag van autochtonen waren drang om dun te zijn (8.6), lange termijn nadelen van lijnen (2.8) en modeling verkering (-3.1). Voor allochtone meisjes bleken drang om dun te zijn (2.07) en uitkomstverwachtingen slanker zijn (2.76) de beste voorspellers te zijn.

Op de laatste schaal extreem lijnen kon de verklaarde variantie door de variabelen in totaal 25.3% van de scores voor autochtone meisjes verklaren. Voor de verklaarde variantie van de scores van allochtone meisjes konden in totaal 37.0% verklaard worden. De meest kenmerkende voorspellers voor extreem lijngedrag van autochtonen waren lange termijn nadelen van lijnen (4.52), drang om dun te zijn (3.47) uitkomstverwachtingen slanker zijn (2.33), sociale druk (2.22), subjectieve norm (-2.21) en voor allochtonen lange termijn nadelen (2.05).

Tabel 6a*Gezond lijnen met betrekking op TPB constructen*

Autochtonen	β	p	Allochtonen	β	p
<i>Attitude lijnen</i>			<i>Attitude lijnen</i>		
Voordelen	-.08	n.s.	Voordelen	-.05	n.s.
LT Nadelen	.02	n.s.	Nadelen	.07	n.s.
Drang te lijnen	.08	n.s.	Drang te lijnen	-.13	n.s.
<i>Attitude slanker zijn</i>			<i>Attitude slanker zijn</i>		
Drang dun te zijn	.59	.000	Drang dun te zijn	.82	.000
Uv slanker zijn	.09	n.s.	Uv slanker zijn	.11	n.s.
<i>Zelfredzaamheid</i>			<i>Zelfredzaamheid</i>		
ZE	.07	n.s.	ZE	.05	n.s.
<i>Sociale invloed</i>			<i>Sociale invloed</i>		
Modeling ouders	-.06	.17	Modeling ouders	-.03	n.s.
Modeling broer	.07	.15	Modeling broer	-.12	n.s.
Modeling verkering	.01	.91	Modeling verkering	.09	n.s.
Sociale druk	-.05	.46	Sociale druk	.04	n.s.
Subjectieve norm	-.01	.91	Subjectieve norm	-.00	n.s.
R	.718		R	.807	
R ²	.515		R ²	.651	
F	27.74		F	8.97	

** significantie bij $p < 0.01$ (2-zijdig)* significantie bij $0.01 < p < 0.05$ (2-zijdig)**Tabel 6b***Ongezonder lijnen met betrekking op TPB constructen*

Autochtonen	β	p	Allochtonen	β	p
<i>Attitude lijnen</i>			<i>Attitude lijnen</i>		
Voordelen	.01	n.s.	Voordelen	.11	n.s.
LT Nadelen	.13	.01	Nadelen	.13	n.s.
Drang te lijnen	.11	n.s.	Drang te lijnen	-.19	n.s.
<i>Attitude slanker zijn</i>			<i>Attitude slanker zijn</i>		
Drang dun te zijn	.63	.00	Drang dun te zijn	.44	.04
Uv slanker zijn	.10	n.s.	Uv slanker zijn	.43	.01
<i>Zelfredzaamheid</i>			<i>Zelfredzaamheid</i>		
ZE	.02	n.s.	ZE	.11	n.s.
<i>Sociale invloed</i>			<i>Sociale invloed</i>		
Modeling ouders	-.02	n.s.	Modeling ouders	.05	n.s.
Modeling broer	-.02	n.s.	Modeling broer	-.01	n.s.
Modeling verkering	-.16	.00	Modelling verkering	.09	n.s.
Sociale druk	.12	n.s.	Sociale druk	-.26	n.s.
Subjectieve norm	-.01	n.s.	Subjectieve norm	.08	n.s.
R	.696		R	.765	
R ²	.485		R ²	.585	
F	24.55		F	6.80	

** significantie bij $p < 0.01$ (2-zijdig)* significantie bij $0.01 < p < 0.05$ (2-zijdig)

Tabel 6c*Extreem lijnen met betrekking op TPB constructen*

Autochtonen	β	p	Allochtonen	β	p
<i>Attitude lijnen</i>			<i>Attitude lijnen</i>		
Voordelen	.07	n.s.	Voordelen	.02	n.s.
LT Nadelen	.25	.00	Nadelen	.28	.05
Drang te lijnen	-.14	n.s.	Drang te lijnen	-.13	n.s.
<i>Attitude slanker zijn</i>			<i>Attitude slanker zijn</i>		
Drang dun te zijn	.31	.00	Drang dun te zijn	.25	n.s.
Uv slanker zijn	.17	.02	Uv slanker zijn	.33	n.s.
<i>Zelfredzaamheid</i>			<i>Zelfredzaamheid</i>		
ZE	.05	n.s.	ZE	.14	n.s.
<i>Sociale invloed</i>			<i>Sociale invloed</i>		
Modeling ouders	.05	n.s.	Modeling ouders	.10	n.s.
Modeling broer	-.01	n.s.	Modeling broer	.04	n.s.
Modelling verkering	-.05	n.s.	Modelling verkering	.00	n.s.
Sociale druk	.18	.03	Sociale druk	-.24	n.s.
Subjectieve norm	-.18	.03	Subjectieve norm	.18	n.s.
R	.503		R	.608	
R ²	.253		R ²	.370	
F	8.82		F	-2.82	

** significantie bij $p < 0.01$ (2-zijdig)

* significantie bij $0.01 < p < 0.05$ (2-zijdig)

3.7. Verschillen in lijngedrag tussen allochtonen en autochtonen

Tabel 3 geeft verschillen in lijngedrag tussen allochtonen en autochtonen weer. Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen gezond, ongezond en extreem lijnen. Het mag geconcludeerd worden dat er een significant verschil is in lijngedrag tussen autochtonen en allochtonen. Allochtonen maakten veel meer gebruik van ongezonde lijnmethoden. De prevalentie van extreem lijngedrag voor allochtonen was bijna drie keer zo hoog als voor autochtonen. Voor gezond lijngedrag werd er geen significant verschil gevonden tussen allochtonen en autochtonen.

Tabel 8*Verschillen in lijngedrag tussen allochtone en autochtone meisjes (n=384)*

	Autochtonen	Allochtonen	p
	M(SD) (n=316)	M(SD) (n=68)	
Lijngedragingen			
Gezond lijnen	4,0(3,6)	3,7(4,1)	n.s.
Ongezond lijnen	2,9(4,6)	5,0(8,0)	**
Extreem lijnen	0,4(1,3)	1,1(2,8)	**

** significantie bij $p < 0,01$ (2-zijdig)

* significantie bij $0,01 < p < 0,05$ (2-zijdig)

4. Conclusie en discussie

4.1. Verschillen tussen allochtonen en autochtonen

Het huidig onderzoek heeft betrekking op risicovol lijngedrag onder jongeren in Nederland. Het wordt onderscheid gemaakt tussen allochtone en autochtone jongeren.

De verschillen met betrekking op schoonheidsbeeld waren niet significant. Dat betekent dat autochtonen en allochtonen een vergelijkbare zelfwaarneming hebben. Bovendien hebben allochtone en autochtone meisjes geen verschillende ideaalbeelden. Ook voor het geschatte ideaalbeeld van anderen werden er geen verschillen gevonden.

In eerder onderzoek werden andere resultaten gevonden. Het bleek dat de zelfwaarneming van allochtonen juist positiever was en zij een minder aan gewicht gerelateerd lichaamsbeeld hebben (Altabe, 1996). Ook vonden Furnham en Alibhai (1983) dat allochtonen dikkere figuren mooier vonden dan autochtonen. De gevonden resultaten uit dit onderzoek komen hiermee niet overeen. Een mogelijke verklaring zou de al eerder genoemde interne conflict van allochtonen kunnen zijn. Allochtone jongeren die in Nederland leven hebben te kampen met twee waardesystemen en voelen zich daardoor misschien onder druk gezet. Dat kan invloed hebben op hun waarneming van lichaamsbeelden.

Voor de discrepantie tussen eigen zelfbeeld en eigen ideaalbeeld werd verwacht dat deze lager is voor allochtonen dan voor autochtonen omdat zij een niet zo zeer aan gewicht gerelateerd ideaal hebben (Fitzgibbon, Blackman en Avellone, 2000). Ook voor de discrepantie tussen het eigen zelfbeeld en het geschatte ideaalbeeld van anderen werd verwacht dat de discrepantie lager is dan voor autochtonen omdat hun waarneming nauwelijks verschilt van de werkelijkheid (Van Dorsselaer e.a., 2007). Maar ook voor deze twee discrepanties werd er geen significant verschil gevonden tussen allochtone en autochtone meisjes. De resultaten uit eerder onderzoek kunnen niet bevestigd worden.

Uit dit onderzoek kan dus niet geconcludeerd worden dat er verschillen zijn tussen allochtonen en autochtonen met betrekking op schoonheidsbeelden. Het kan dus zijn dat te veel aandacht wordt besteedt aan etniciteit en deze factor een minder belangrijke rol speelt dan verwacht wordt. Dat zou betekenen dat jongeren die in Nederland leven vergelijkbare normen en waarden hebben onafhankelijk van hun etnische afkomst. Misschien laten zij zich meer door andere factoren beïnvloeden zoals de media. Hiervoor zou nader onderzoek nodig zijn. Ter verklaring van lijngedrag werden er verschillende TPB constructen gevonden voor allochtonen en autochtonen. Alleen gezond lijngedrag kon voor allochtone en autochtone meisjes door hetzelfde construct verklaard worden: Drang om dun te zijn.

Voor ongezond lijngedrag waren andere TPB constructen belangrijk. Autochtone meisjes die ongezond lijnen voelen de drang om dun te zijn en zien lange termijn nadelen. Ook oriënteren zij zich meer aan hun ouders dan allochtonen. Als ouders een grote invloed op lijngedrag hebben zou geconcludeerd kunnen worden dat autochtone ouders meer aan de lijn doen dan allochtone ouders. Maar het kan ook zijn dat autochtone meisjes zich sterker laten beïnvloeden door meningen of

commentaren van ouders dan allochtone meisjes. Voor een mogelijke interventie kan het dan belangrijk zijn ouders mee te betrekken in de behandeling.

Extreem lijngedrag werd ook door verschillende constructen verklaard. Allochtonen hebben de drang om dun te zijn en nemen uitkomstverwachtingen van slanker zijn als reden om te lijnen. Ouders of partners hebben geen invloed op hun lijngedrag. Autochtonen ervaren ook de drang om dun te zijn en zien nadelen van niet lijnen. Daarnaast speelt de invloed van verkering voor nederlandse meisjes een kenmerkende rol. Zowel allochtonen als ook autochtonen voelen de drang om dun te zijn en nemen dat als redenen om te gaan lijnen. Ook voor extreem lijngedrag laten zich autochtonen meer beïnvloeden door de sociale omgeving, in dit geval verkering. Op basis van deze resultaten mag geconcludeerd worden dat etniciteit invloed heeft op ongezond lijngedrag. Vooral de sociale invloed bij autochtonen is bij allochtonen helemaal niet terug te vinden. Misschien hebben allochtonen hun identiteit, zelf en idealen sneller ontwikkeld dan autochtonen. De sociale omgeving kan dan in mindere mate ingrijpen. Voor een bevestiging van deze veronderstelling zou nader onderzoek nodig zijn.

Autochtonen die extreem lijnen hebben vooral de drang om dun te zijn en zien uitkomstverwachtingen van slanker zijn. Ook zijn zij zich bewust van lange termijn nadelen. "Extreem lijners" ervaren te opzichte van andere "lijners" veel sociale druk en hebben een andere subjectieve norm. Dat komt overeen met de eerder genoemde "vertekende waarneming" van meisjes die extreem lijnen (bij. Vandereycken, Hoogduin & Emmelkamp, 2000). Ook ervaren zij sociale druk en subjectieve norm.

Voor allochtonen die extrem lijnen is het TPB model geen goede voorspellingsmodel. Alleen lange termijn nadelen kunnen extreem lijnen voorspellen. Ook voor extreem lijngedrag mag er dus concludeerd worden, dat er verschillen zijn tussen allochtonen en autochtonen.

Als men de drie lijncategoriën vergelijkt valt op dat zich autochtonen meer laten beïnvloeden door de TPB constructen. Vooral de sociale invloed komt bij autochtone meisjes steeds weer terug. Allochtonen laten zich hierdoor nauwelijks beïnvloeden. Drang om dun te zijn is echter voor zowel autochtone als ook allochtone meisjes een goede voorspeller voor gezond en ongezond lijngedrag. Het grote verschil in de verklaring tussen autochtonen en allochtonen kan met de TPB constructen zelf te maken hebben. Het kan zijn dat dit model qua schalen en factoren beter bij autochtonen toepasbaar is. Het kan ook zijn dat autochtone meisjes zich over het algemeen meer laten beïnvloeden door zoals al genoemd sociale omgeving. Daarom werden er meer constructen gevonden die lijngedrag kunnen verklaren. Om hierop verder in te gaan is nader onderzoek nodig.

4.2. De verklaring van lijngedrag door het TPB model

Die meisjes die gezond lijnen hebben vooral het doel voor ogen namelijk slank en dun zijn. Hoe dit doel bereikt wordt speelt daarbij geen belangrijke rol. Ze hebben geen sterke zelf effectiviteit of attitude om lijngedrag te vertonen. Ook de sociale omgeving zoals ouders, broer of verkering hebben geen belangrijke invloed op lijngedrag. Dat heeft misschien met de methode aan zich te maken. Als men gezond lijnt worden maaltijden weg gelaten meer gesport of bewuster gegeten. Hiervoor is waarschijnlijk minder zelf discipline nodig dan voor bijvoorbeeld extreem lijnen.

Ongezonder lijngedrag kan met behulp van bijna dezelfde constructen verklaard worden. Om dit doel om te zetten in daadwerkelijk gedrag zijn vooral drang om dun te zijn en zelf effectiviteit nodig. Sociale invloed speelt ook hierbij geen kenmerkende rol. Meisjes die lijnen blijken dus vooral vanuit zichzelf te willen lijnen met weinig invloed van de sociale omgeving.

Ook voor extreem lijngedrag zijn de boven genoemde constructen van belang. Drang om dun te zijn en te lijnen zoals uitkomstverwachtingen van slanker zijn blijken invloed te hebben op lijngedrag. Voordelen en nadelen van lijngedrag worden wel gezien, maar zijn geen duidelijke voorspellers voor lijngedrag.

Het mag geconcludeerd worden, dat gezond lijnen goed verklaard kan worden met de TPB constructen. Voor extreem lijnen is het TPB model daarentegen een slechte goed voorspeller. Verder is opvallend dat alle drie lijnmethoden door dezelfde constructen voorspeld kunnen worden. Vooraf werd ervan uit gegaan dat de verschillende lijngedragingen ook door verschillende constructen verklaard worden. Dat bleek niet het geval te zijn. Voor verder onderzoek zou het interessant zijn te kijken waarom dezelfde constructen goede voorspellers zijn. Van alle TPB constructen blijken drang om dun te zijn en drang om te lijnen de belangrijkste voorspellers voor lijngedrag te zijn. Voor interventie en preventie moet dus vooral op deze drang nader ingegaan worden.

4.3. Prevalentie van lijngedrag

In dit onderzoek bleek de prevalentie van lijngedrag onder nederlandse meisjes hoog te zijn. Maar liefst 82% van alle meisjes gaven aan op een bepaalde manier te lijnen. Verder werd er een significant verschil gevonden in lijngedrag tussen allochtonen en autochtonen. Allochtonen maakten relatief gezien meer gebruik van ongezonde en extreme lijnmethoden dan autochtonen. Deze resultaten geven nieuwe inzichten in lijngedrag onder allochtone meisjes. Uit eerder onderzoek bleek dat de zelfwaarneming van allochtonen positiever was en zij een minder aan gewicht gerelateerd lichaamsbeeld hebben (Altabe, 1996). Men zou dan ook kunnen verwachten dat zij weinig lijnen of hun lichaam willen veranderen. Uit het huidige onderzoek komt naar voren dat dit niet het geval is en allochtonen juist veel ongezonder en extremer lijnen. Het is dus een grote belangstelling voor systematisch onderzoek op dit gebied. Ten eerste omdat er nog maar heel weinig over bekend is en ten tweede omdat de prevalentie van allochtonen in Nederland jaarlijks toeneemt. Een steeds groter aantal meisjes in Nederland zou dus tot de risicogroep kunnen behoren. Het huidige onderzoek levert eerste resultaten voor verder onderzoek op.

4.5. Overige discussiepunten

Voor dit onderzoek werd een vragenlijst als meetinstrument gekozen. Er werd gebruik gemaakt van de vragenlijst uit het TNO onderzoek van Crone et al.(2004). Deze vragenlijst was zeer uitgebreid en bevatte een aantal vragen die veel voorstellingsvermogen vroegen aan de respondenten. Zo werd er bijvoorbeeld gevraagd "als ik slanker ben dan nou zou ik vergeleken met

nu” of “als ik de aandrang voel om te gaan lijnen” en vervolgens in vraag twee “stel dat je dat zou voelen, zou je dan”...Deze vragen bleken vooral voor jongere respondenten zeer onduidelijk te zijn. Het moet dan nagegaan worden of deze respondenten de vragen op een betrouwbare manier hebben ingevuld. Voor verder onderzoek met deze vragenlijst zouden er nog een aantal aanpassingen gemaakt moeten worden die meer duidelijkheid scheppen over de inhoud.

Ook het invullen van een vragenlijst kan door een aantal factoren zoals sociale wenselijkheid, concentratievermogen of motivatie beïnvloed worden. Sommige meisjes, die al heel dun waren aan gaven aan alleen maar antwoorden zoals „nooit“, „helemaal niet“ of „niet op mij van toepassing“ in te kunnen vullen. Dit zou tot „automatisering“ kunnen leiden. Om dit verschijnsel te voorkomen werd in dit onderzoek door de proefleider extra aandacht besteedt aan een gestandaardiseerde afname van de vragenlijsten. Om sociale wenselijkheid te voorkomen werd voor de respondenten zeer duidelijk gemaakt dat hun data anoniem werden behandeld. Ook de ouders werden door middel van een brief hierover op de hoogte gesteld (zie bijlage 2).

Over de respondentengroep valt te zeggen dat deze toch vrij breed is. Een twaalfjarige kan moeilijk met een achttienjarige vergeleken worden. Dergelijke vergelijkingen zijn dus ook niet gedaan. Om deze vergelijkingen te maken zou er voor een longitudinaal onderzoek gekozen worden.

Toch geeft de voor dit onderzoek gekozen respondentengroep een goede dwarsdoorsnede steekproef weer. De scholen werden willkeurig gebeld en hebben vrijwillig deelgenomen. “Selectie bias” konden zo meteen worden voorkomen. Met de verkregen data en de aantalen allochtonen en autochtonen konden de verschillen tussen deze twee groepen goed geanalyseerd worden.

Over de gevonden resultaten valt te zeggen dat deze nogal onverwacht zijn. Uit eerder onderzoeken zou men andere resultaten verwachten met betrekking op lijngedrag van allochtone meisjes. Omdat deze resultaten zo opvallend zijn is het zeer belangrijk om nog meer duidelijkheid en inzicht te krijgen op dit gebied. In dit onderzoek is een begin hiervoor gemaakt.

4.6. Conclusie en aanbevelingen voor verder onderzoek

Samenvattend kan worden gezegd dat er verschillen bestaan in lijngedrag tussen allochtonen en autochtonen. Voor de verklaring van lijngedrag spelen voor allochtone meisjes andere constructen een rol dan voor autochtone meisjes. Ook de lijnmethoden zijn verschillend. Voor verder onderzoek zou het interessant zijn nog specifiek in te gaan op de invloed van de verschillende TPB constructen. Uitgaande van de huidige onderzoeksresultaten is drang om dun te zijn de beste voorspeller voor lijngedrag. Verder blijkt sociale invloed voor autochtone meisjes een belangrijke rol te spelen. Voor verder onderzoek zou het interessant zijn om te kijken waarom deze factor alleen voor autochtone meisjes van belang is. Voor een mogelijke interventie om risicovol lijngedrag van autochtone meisjes te veranderen moet aandacht worden besteedt aan oorzaken en voorkomen van sociale invloed en sociale druk.

Voor interventies voor allochtone meisjes moet in bijzondere mate op ongezond en extreem lijngedrag ingegaan worden. Verder moet er ter verklaring van extreem lijngedrag een ander model worden gevonden. Uit dit onderzoek blijkt dat het TPB model geen goede voorspeller voor extreem lijngedrag van allochtonen is. Drang om dun te zijn blijkt voor beide groepen de sterkste voorspeller

van lijngedrag te zijn. Om deze drang te voorkomen is het belangrijk zo vroeg mogelijk in te grijpen en voorlichting te geven over invloeden door media, sociale omgeving en het verloop en de gevolgen van een eetstoornis.

5. Referenties

- Ajzen, I., (1991) The theory of planned behaviour, *Organizational Behaviour and human Decision Processes*, 50, 179- 211.
- Ajzen I. (1988), *Attitudes, Personality and Behaviour*. Milton Keynes: Open University Press.
- Altabe, M. (1996) Ethnicity and Body Image: Quantitative and Qualitative Analysis. Department of Psychology, University of South Florida, Tampa, Florida. Chichester: John Wiley.
- Bandura, A. (1977) Self efficacy: toward a unifying theory of behavioural change, *Psychological Review*, 84, 191- 215.
- Bemelmans W. J. E., (2004), toekomstige ontwikkelingen in overgewicht –Inschattingen effecten op de volksgezondheid. Rijksinstituut voor olksgezondheid en milieu. (RIVM)
- Berscheid, E., Dion, K., Walster, E. & Walster, G. W. (1974) Physical attractiveness and dating choices: A test of the matching hypothesis. *Journal of Experimental Social Psychology*, 7, 173- 189.
- Bovone, L. (1997), *Tijdschrift voor Sociologie*, Volume 18, Nr. 4
- Brugman, E., Meulmeester, J.F., Spee-Van Der Wekke, A., Beuker, R.J., Radder, J.J., Verloove-Vanhorick, P.S. (1997) TNO Prevention and Health, Netherlands School of Public Health, Utrecht.
- Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (BZgA), (1998) (Hrsg.): Essgewohnheiten, S.44. Köln.
- Centraal Bureau voor de statistiek (CBS),(2000) *Kerncijfers Wijken en Buurten 1999*, Voorburg/Heerlen: <http://www.cbs.nl/nl/statline/kaarten/index.htm>
- Centraal Bureau voor de statistiek (CBS), (2008), *Bevolking, herkomstgroepering, generatie, geslacht en leeftijd 2008*, Voorburg/Heerlen: <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication>
- Conner, M., Sheeran, P., Norman, P., & Armitage, C.J. (2000). Temporal stability as a moderator of relationships in the theory of planned behaviour. *British Journal of Social Psychology*, 39, 469-493.
- Commissie Testaangelegenheden Nederland beoordelingssysteem voor tests (COTAN), 2004. Op 22 mei 2007 ontleend aan:
www.psynip.nl/default.asp?URL2=subpage.asp&topmenuID=2&submenuID=11.
- Crone, M.R., Harland, P., Paulussen T. G. W. M., Bruil, J., Öry, F. G., (2004) Risicofactoren van excessief lijnen door meisjes, TNO Leiden: Preventie en Gezondheid.
- Davison, J., Neale, S. (1998) *Klinische Psychologie*. Weinheim.
- Dubbelman, T., A., Smelik (2005) Voorbeelden uit de leefwereld van jongeren in: *Geletterd Kijken. Werken met beelden in de nieuwe onderbouw*. Enschede: SLO, blz. 50.
- Europese Commissie, (1999) *A Pan- EU Survey of Consumer Attitudes to Physical Activity, Body weight and Health* . Luxembourg: EC. DGV/F.3.
- Fishbein, M. and Ajzen, I., (1975) *Belief, Attitude, Intention and Behaviour*. New York, Wiley.

- Fitzgibbon, M.L., Blackman, L. R., Avellone M. E., (2000), *The Relationship Between Body Image Discrepancy and Body Mass Index Across Ethnic Groups*. Northwestern University Medical School, Chicago, Illinois.
- Furnham, A., Alibhai, N. (1983). Cross-cultural differences in the perception of female body shapes. *Psychological Medicine*, 13, 829–837.
- Gezondheidsraad. (2003). *Overgewicht en obesitas*. Den Haag: Gezondheidsraad, publicatie nr 2003/07.
- Hagger, M.S., Chatzisarantis, N.L.D., (2006) Self identity and the theory of planned behaviour: Between and within- participant analyses. *British journal of Social Psychology*, University of Nottingham UK, University of Plymouth UK.
- Hill, A.J., & Bhatti, R. (1995). Body shape perception and dieting in preadolescent British Asian girls – Links with eating disorders. *International Journal of Eating Disorders*, 17, 175-183.
- Hoeken, D. van, Lucas, A.R., Hoek, H.W. (1998). Epidemiology. In H.W. Hoek, J.L. Treasure & M.A. Katzman (red.), *Neurobiology in the treatment of eating disorders* (pp. 97-126). Chichester: John Wiley.
- Jansen, A., (2006) Over kunst en schoonheid. Pleidooi voor een spaarzame verklaring van eetstoornissen. *De Psycholoog*; 3: 113-119.
- Mc Eachan, R. Conner, M., Lawton, R. (2005) A meta analysis of theory of planned behaviour studies: The impact of behaviour type. Submitted for publication.
- Mumford DB, Whitehouse AM. (1991), Sociocultural correlates of eating disorders among Asian school girls in Bradford. *British journal of psychiatry*, 158: 222-8.
- Nasser M. Comparative study of the prevalence of abnormal eating attitudes among Arabian female students of both London and Cairo universities. *Psychological medicine*, 1986, 16:621-5.
- Nasser M. Screening for abnormal eating attitudes in a population of Egyptian secondary-school girls. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, 1994, 29:25-30.
- Neumark-Sztainer, D. D., Hannan, P. J., (2000) From the Division of Epidemiology, School of Public Health and the Department of Pediatrics, *Division of General Pediatrics and Adolescent Health*, School of Medicine, University of Minnesota, Minneapolis.
- Patton G. C., Selzer R., Coffey C., Carlin J.B., Wolfe R., (1999) Onset of adolescent eating disorders: population based cohort study over 3 years. *BMJ* 318:765-768.
- Santonastaso, P., Mondini, S., & Favaro, A. (2002). Are fashion models a group at risk for eating disorders and substance abuse? *Psychotherapy and Psychosomatics*, 71, 168–172.
- Schoemaker C., & Ruiter C. de (red.). (2003) *Nationale Monitor Geestelijke gezondheid, Jaarboek 2003*. Trimbos-instituut Utrecht.
- Stice, E. (1994). Review of the evidence for a socio-cultural model of bulimia nervosa and exploration of the mechanisms of action. *Clinical Psychology Review*, 14, 633–661.
- Stroebe, W., Stroebe, S. (1995) *Social psychology and health*. Buckingham: Open University Press.

- Story, M., Neumark-Sztainer, D., Sherwood, N., Stang, J., & Murray, D., (1998) Dieting status and its relationship to eating and physical activity behaviors in a representative sample of U.S. adolescents. *Journal of American Dietetic Association*, 98, 1127-1132.
- Striegel-Moore, R. H., Silberstein, L. R., & Rodin, J. (1986). Toward an understanding of risk factors for bulimia. *American Psychologist*, 41, 246-263.
- Stunkard, A.J., Foch T.T., Hrubec Z. (1986) A twin study of human obesity. *JAMA*.256:51-4.
- Stunkard A.J., Sorensen T, Schulsinger F.(1983) Use of the Danish Adoption Register for the Study of Obesity and Thinness. In: *Genetics of Neurological and Psychiatric Disorders*. New York: Raven Press; pp. 115-120.
- Trafimow, D. And Findlay, K. (1996). The importance of subjective norms for a minority of people. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 22, 820-8
- Thompson, J. K., Altabe M.N., Psychometric qualities of the Figure Rating Scale. *Int J Eat Disord*. 1991;10:615-9.
- Trimbos Instituut (2004), Netherlands Insitut of mental Health and Addiction. Jaarboek (2003) Nationale Monitor Geestelijke Gezondheid (NMG).
- Vandereycken, W., Hoogduin, C.A.L. & Emmelkamp, P.M.G. (2000). *Handboek Psychopathologie Deel 1 Basisbegrippen*. (3^e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Vandereycken W., & Hoek, H.W. (1993). Are eating disorders culture-bound syndromes? In K.A. Halmi (red.), *Psychobiology and treatment of anorexia nervosa and boulimia nervosa*(pp. 19-36). Washington, DC: American Psychiatric Press.
- Verkuyten, M. (1992), The ethnic hierarchy among majority en minority adolescendeten. *International Journal of Intercultural Relations*, 2002 - Elsevier
- Wardle, J., & Marsland, L. (1990). Adolescent concerns about weight and eating: A social-developmental perspective. *Journal of Psychosomatic Research*, 34, 377-391.

6. Bijlage 1: Vragenlijst

Lees voor je begint deze bladzijde.

De vragenlijst.

De vragenlijst die hier voor je ligt gaat over lijnen. Het is de bedoeling dat je alle vragen invult. Er zijn geen goede of foute antwoorden, het gaat er steeds om jouw mening en ervaring. Als je iets wilt weten of als er iets niet helemaal duidelijk is dan kun je een van ons erbij roepen.

Wat is lijnen?

Iemand die aan de lijn doet probeert gewicht kwijt te raken. Onder lijnen verstaan we: anders eten, opletten bij wat je eet, minder gaan eten of het volgen van een dieet.

Onder lijnen verstaan we niet: anders of minder gaan eten om een andere reden, zoals niet ontbijten omdat je dat niet lekker vindt of omdat je ziek bent.

De vragen

De meeste vragen kun je beantwoorden door een kruisje te zetten tussen de haakjes bij het antwoord dat het beste bij jou past. Zet maar een kruisje per vraag, tenzij in de vraag staat dat het anders moet. Als je een kruisje op de verkeerde plek hebt gezet, kruis dan het juiste antwoord aan en zet een pijltje naast het juiste antwoord.

Wat je nog moet weten

Je hoeft je naam nergens in te vullen en het onderzoek is volledig anoniem. Dat betekent dat wij niet weten welke vragenlijst door jou is ingevuld. Probeer dus de vragen zo eerlijk mogelijk in te vullen. Als jij een vraag niet invult dan is voor ons een deel van de vragenlijst niet meer bruikbaar.

Succes met het invullen van de vragenlijst!

Vul in of kruis aan wat van toepassing is.

1. Wat is je geboortedatum? dag___ maand ___ jaar___
2. Ik ben een jongen___ meisje___
3. Wat is je lengte? _____ meter
4. Wat is je gewicht als je alleen ondergoed draagt (als je het niet weet: geef je beste schatting) _____ kg
5. Rook jij? Nee___ Ja ongeveer __ sigaretten per dag
6. Drink je wel eens alcohol? Nee___ Ja ongeveer __ glazen per week
7. In welke klas zit je? _____
8. Welk soort onderwijs volg je? VMBO___ HAVO___ VWO___
Anders, namelijk_____
9. In welk land is je moeder geboren? _____
10. In welk land is je vader geboren? _____
11. In welk land ben jij geboren? _____
12. Welke nationaliteit heb je? _____
13. Hoeveel zou je willen wegen (als je alleen ondergoed draagt)? _____ kg

- | | zelden of
nooit | soms | vaak | bijna
altijd |
|--|--------------------|------|------|-----------------|
| 14. Probeer je dikmakende voeding of voeding met suiker te vermijden? | [] | [] | [] | [] |
| 15. Eet je met opzet voedsel met weinig calorieën om slanker te worden? | [] | [] | [] | [] |
| 16. Probeer je, om je gewicht te beheersen, minder te eten dan een bepaald aantal calorieën? | [] | [] | [] | [] |
| 17. Probeer je eten te laten staan tijdens maaltijden om te voorkomen dat je zwaarder wordt? | [] | [] | [] | [] |

- | | zelden of
nooit | soms | vaak | bijna
altijd |
|---|--------------------|------|------|-----------------|
| 18. Als je teveel gegeten hebt, eet je dan op | | | | |

de dagen daarna minder dan gewoonlijk?

19. Neem je met opzet kleine porties tijdens maaltijden om je gewicht te beheersen?

20. Sla je het ontbijt over om te voorkomen dat je in gewicht aankomt?

21. Sla je andere maaltijden over omdat je op je gewicht let?

22. Vermijd je tussendoortjes tussen de maaltijden omdat je op je gewicht let?

23. Heb je in het afgelopen jaar in plaats van een maaltijd wel eens droge crackers, toastjes, of rijstwafels gegeten om af te vallen?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

24. Heb je in het afgelopen jaar in plaats van een maaltijd wel eens dieetdrink, dieetpoeder of dieetbouillon gebruikt om af te vallen?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

25. Heb je in het afgelopen jaar een voedingsmiddel (b.v. melkproducten, graanproducten, vlees enzovoort) weggelaten zonder daarvoor iets in de plaats te eten om af te vallen?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week

bijna elke dag

26. Heb je in het afgelopen jaar een dag of langer niets gegeten om af te vallen?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

27. Heb je in het afgelopen jaar overdreven veel aan lichaamsbeweging gedaan om af te vallen?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

28. Heb je in het afgelopen jaar een dieet gevolgd waarbij je alleen zeer kleine beetjes gegeten of alleen gedronken hebt om af te vallen?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

29. Heb je in het afgelopen jaar je vinger in je keel gestoken om je eten kwijt te raken?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

30. Heb je in het afgelopen jaar een afslankkuur gebruikt (zoals slim-fast of modifast, montignac, bruinbrooddieet, sapkuur of andere afslankkuur) om af te vallen?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer

- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

31. Heb je in het afgelopen jaar dieetpillen of capsules (die b.v. Eetlust remmen of hongergevoel tegengaan) gebruikt om af te vallen?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

32. Heb je in het afgelopen jaar plaspillen gebruikt om af te vallen?

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

33. Heb je in het afgelopen jaar laxeremiddelen gebruikt om af te vallen? (b.v. pillen, drankjes of laxeethee waardoor je sneller of vaker moet poepen)

- Nooit
- 1 keer
- 2 tot 5 keer
- vaker dan 5 keer maar niet vaker dan 10 keer
- ongeveer 1 keer per maand
- 2 tot 4 keer per maand
- meerdere keren per week
- bijna elke dag

34. Wat is het grootste aantal kilo's dat je in het afgelopen jaar door te lijnen binnen een maand bent afgevallen? _____ kg

Onder lijnen verstaan we elke verandering in je eetgewoontes met de speciale bedoeling om af te vallen.

35. Kruis de uitspraak aan die het best bij je past.

- ik heb nooit gelijnd om gewicht te verliezen
- ik kan het best omschreven worden als iemand die wel eens probeert te lijnen, want ik ben wel eens begonnen, maar ben nooit echt ver gekomen

- ik zie mezelf als een 'ex-lijner'. Ik heb regelmatig aan de lijn gedaan, maar doe dat nu niet meer
- ik doe soms aan de lijn om gewicht te verliezen, maar niet regelmatig
- ik doe vaak aan de lijn om gewicht te verliezen
- ik doe altijd aan de lijn om gewicht te verliezen

Wat denk je: hoe groot is de kans dat jij het komende jaar gaat lijnen om gewicht te verliezen? Hieronder staan een paar uitspraken daarover.

36. Kruis de uitspraak aan die het best bij je past.

- ik ben er absoluut zeker van dat ik in het komende jaar niet zal lijnen om gewicht te verliezen
- ik zal waarschijnlijk niet in het komende jaar lijnen om gewicht te verliezen
- ik zou in het komende jaar best wel eens kunnen gaan lijnen om gewicht te verliezen
- ik zal in het komende jaar waarschijnlijk wel gaan lijnen om gewicht te verliezen
- ik ben er absoluut zeker van dat ik in het komende jaar wel zal gaan lijnen om gewicht te verliezen
- ik zal altijd aan het lijnen zijn om gewicht te verliezen

37. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

- veel gelukkiger zijn
- gelukkiger zijn
- niet gelukkig en niet ongelukkiger zijn
- ongelukkiger zijn
- veel ongelukkiger zijn

38. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

- later veel gemakkelijker een baan krijgen
- later gemakkelijker een baan krijgen
- later niet gemakkelijker en niet moeilijker een baan krijgen
- later moeilijker een baan krijgen
- later veel moeilijker een baan krijgen

39. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

- veel gezonder zijn
- gezonder zijn
- niet gezonder en niet ongezonder zijn
- ongezonder zijn
- veel ongezonder zijn

40. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

- veel lekkerder in mijn vel zitten
- lekkerder in mijn vel zitten
- niet lekkerder en niet minder lekker in mijn vel zitten
- minder lekker in mijn vel zitten

] veel minder lekker in mijn vel zitten

41. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

] veel meer succes hebben

] meer succes hebben

] niet meer en niet minder succes hebben

] minder succes hebben

] veel minder succes hebben

42. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

] veel gemakkelijker krijgen wat ik wil

] gemakkelijker krijgen wat ik wil

] niet gemakkelijker en niet minder gemakkelijk krijgen wat ik wil

] minder gemakkelijk krijgen wat ik wil

] veel minder gemakkelijk krijgen wat ik wil

43. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

] veel beter met problemen kunnen omgaan

] beter met problemen kunnen omgaan

] niet beter en niet slechter met problemen kunnen omgaan

] slechter met problemen kunnen omgaan

] Veel slechter met problemen kunnen omgaan

44. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

] veel mooier zijn

] mooier zijn

] niet mooier of lelijker zijn

] lelijker zijn

] veel lelijker zijn

45. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

] veel meer complimentjes over mijn uiterlijk krijgen

] meer complimentjes over mijn uiterlijk krijgen

] niet meer en niet minder complimentjes over mijn uiterlijk krijgen

] minder complimentjes over mijn uiterlijk krijgen

] veel minder complimentjes over mijn uiterlijk krijgen

46. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

] veel intelligenter uitzien

] intelligenter uitzien

] niet intelligenter en niet minder intelligent uitzien

] minder intelligent uitzien

] veel minder intelligent uitzien

47. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

] veel meer vrienden hebben

] meer vrienden hebben

-] niet meer en niet minder vrienden hebben
-] minder vrienden hebben
-] veel minder vrienden hebben

48. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

-] veel aardiger gevonden worden
-] aardiger gevonden worden
-] niet aardiger en niet minder aardig gevonden worden
-] aardig gevonden worden
-] veel aardig gevonden worden

49. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

-] veel minder gepest worden
-] minder gepest worden
-] niet minder en niet meer gepest worden
-] meer gepest worden
-] veel meer gepest worden

50. Als ik slanker zou zijn dan nu, dan zouden jongens/meisjes mij vergeleken met nu

-] veel leuker vinden
-] leuker vinden
-] niet leuker en niet minder leuk vinden
-] minder leuk vinden
-] veel minder leuk vinden

51. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

-] veel meer afspraakjes hebben
-] meer afspraakjes hebben
-] niet meer en niet minder afspraakjes hebben
-] minder afspraakjes hebben
-] veel minder afspraakjes hebben

52. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

-] veel meer tevreden over mezelf zijn
-] meer tevreden over mezelf zijn
-] niet meer en niet minder tevreden over mezelf zijn
-] minder tevreden over mezelf zijn
-] veel minder tevreden over mezelf zijn

53. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

-] mezelf veel meer accepteren
-] mezelf meer accepteren
-] mezelf niet meer en niet minder accepteren
-] mezelf minder accepteren
-] mezelf veel minder accepteren

54. Als ik slanker ben dan nu, dan zal ik vergeleken met nu

-] veel meer zelfvertrouwen hebben
-] meer zelfvertrouwen hebben
-] niet meer en niet minder zelfvertrouwen hebben
-] minder zelfvertrouwen hebben
-] veel minder zelfvertrouwen hebben

55. Als ik slanker zou zijn dan nu, dan zou mijn vaste vriend/vriendin (verkering) vergeleken met nu

-] veel meer tevreden zijn over mijn uiterlijk
-] meer tevreden zijn over mijn uiterlijk
-] niet meer en niet minder tevreden zijn over mijn uiterlijk
-] minder tevreden zijn over mijn uiterlijk
-] veel minder tevreden zijn over mijn uiterlijk
-] niet van toepassing, ik heb geen vaste vriend/vriendin (verkering)

Als ik aan de lijn zou doen,dan...

56. ...moet ik veel lekkere dingen laten staan

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

57. ...kan ik daarmee laten zien dat ik ergens goed in ben

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

58. ...steunt me dat als ik problemen heb

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

59. ...kan ik beter met spanning omgaan

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

60. ...word ik chagrijnig

-] helemaal mee eens
-] mee eens

-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

61. ...loop ik de kans dat ik daar niet meer mee kan stoppen

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

62. loop ik de kans om een eetstoornis (anorexia of boulimia) te krijgen

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

Nu volgt een aantal stellingen over je gevoelens over lijnen.

63. Ik heb het gevoel dat ik van mezelf aan de lijn moet doen

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

64. Als ik aan de lijn doe ben ik trots op mezelf

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

65. Als ik aan de lijn doe voel ik me sterk

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

66. Als ik het niet volhoud om te lijnen ben ik teleurgesteld

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

67. Als ik het niet volhoud om te lijnen maakt dat me triest

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

	Altijd	meestal	vaak	soms	zelden	nooit
68. Ik eet zoetigheden en koolhydraten (energierijke voedingsstoffen) zonder mij zenuwachtig te voelen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

69. Ik denk erover te gaan lijnen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

70. Ik voel me ontzettend schuldig als ik teveel gegeten heb.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

71. Ik ben vreselijk bang om in gewicht aan te komen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

72. Ik hecht zeer veel of overdreven veel belang aan mijn gewicht	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

73. De wens dunner te worden houdt mij erg bezig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

74. Als ik een pond aankom, maak ik me zorgen dat ik zal blijven aankomen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Voel jij op de volgende momenten de aandrang om te lijnen? En als je dat zou voelen, lukt het je dan om op die momenten niet aan die aandrang toe te geven (dus om niet te gaan lijnen als je dat ook niet wilt)?

75a. Als ik mezelf te zwaar vind voel ik de aandrang om te gaan lijnen

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

75b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

76a. Als ik merk dat mijn kleren strakker zitten voel ik de aandrang om te gaan lijnen

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens

helemaal mee oneens

76b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

helemaal mee eens

mee eens

niet mee eens, niet mee oneens

mee oneens

helemaal mee oneens

77a. Als ik me rot voel, voel ik de aandrang om te gaan lijnen

helemaal mee eens

mee eens

niet mee eens, niet mee oneens

mee oneens

helemaal mee oneens

77b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

helemaal mee eens

mee eens

niet mee eens, niet mee oneens

mee oneens

helemaal mee oneens

78a. Als ik negatief over mezelf denk, voel ik de aandrang om te gaan lijnen

helemaal mee eens

mee eens

niet mee eens, niet mee oneens

mee oneens

helemaal mee oneens

78b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

helemaal mee eens

mee eens

niet mee eens, niet mee oneens

mee oneens

helemaal mee oneens

79a. Als ik me ergens schuldig over voel, voel ik de aandrang om te gaan lijnen

helemaal mee eens

mee eens

niet mee eens, niet mee oneens

mee oneens

helemaal mee oneens

79b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

helemaal mee eens

-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

80a. Als iets dat ik belangrijk vind mislukt is, voel ik de aandrang om te gaan lijnen

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

80b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

81a. Als ik problemen thuis heb, voel ik de aandrang om te gaan lijnen

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

81b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

82a. Als ik problemen op school heb, voel ik de aandrang om te gaan lijnen

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

82b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

-] helemaal mee eens
-] mee eens
-] niet mee eens, niet mee oneens
-] mee oneens
-] helemaal mee oneens

83a. Als ik problemen met mijn beste vriend(in) heb, voel ik de aandrang om te gaan lijnen

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

83b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

84a. Als ik vind dat ik mezelf ergens voor zou moeten straffen, voel ik de aandrang om te gaan lijnen

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

84b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

85a. Als ik problemen met mijn verkering (vaste vriend of vriendin) heb, voel ik de aandrang om te gaan lijnen

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens
- ik heb geen verkering

85b. Stel dat ik dat dan zou voelen. Dan lukt het me om als ik dat wil, niet aan deze aandrang toe te geven

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens
- ik heb geen verkering

Vind jij lijnen moeilijk of gemakkelijk?

86. Als ik zou willen zou ik gemakkelijk aan middelen kunnen komen om te lijnen

- helemaal mee eens
- mee eens

- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

87. Ik vind het moeilijk om aan de lijn te doen

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

88. Ik heb genoeg doorzettingsvermogen om aan de lijn te kunnen doen, als ik dat zou willen

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

89. Doen de volgende mensen aan de lijn?

	nooit	zelden	soms	vaak	bijna altijd	heb ik niet of zie ik nooit
- Je moeder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je vader	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je zus(sen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je broer(s)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je verkering (dat is je vaste vriend/vriendin)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je beste vrienden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

90. Zeggen de volgende mensen wel eens dat jij aan de lijn zou moeten doen?

	nooit	zelden	soms	vaak	bijna altijd	heb ik niet of zie ik nooit
- Je moeder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je vader	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je zus(sen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je broer(s)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je verkering (dat is je vaste vriend/vriendin)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Je beste	☐	☐	☐	☐	☐	☐

vrienden

91. Hoe zullen de volgende mensen reageren als jij ze vertelt dat je aan de lijn doet?

	zeer negatief	negatief	niet negatief en niet positief	positief	zeer positief	heb ik niet of zie ik nooit
- Je moeder	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je vader	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je zus(sen)	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je broer(s)	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je verkering (dat is je vaste vriend/vriendin)	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je beste vrienden	[]	[]	[]	[]	[]	[]

92. Hoe belangrijk vind jij de mening van de volgende mensen over of jij wel of niet aan de lijn doet?

	helemaal niet belangrijk	niet belangrijk	een beetje belangrijk	belangrijk	heel belangrijk	heb ik niet of zie ik nooit
- Je moeder	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je vader	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je zus(sen)	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je broer(s)	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je verkering (dat is je vaste vriend/vriendin)	[]	[]	[]	[]	[]	[]
- Je beste vrienden	[]	[]	[]	[]	[]	[]

De volgende uitspraken gaan over uiterlijk. Wil je aangeven in hoeverre je het met deze uitspraken eens bent?

93. Vrouwen van televisie en films hebben het soort uiterlijk dat ik als mijn ideaal zie

- [] helemaal mee eens
- [] mee eens
- [] niet mee eens, niet mee oneens
- [] mee oneens
- [] helemaal mee oneens

94. Ik vind dat kleding bij slanke modellen mooier staat

- [] helemaal mee eens
- [] mee eens
- [] niet mee eens, niet mee oneens
- [] mee oneens
- [] helemaal mee oneens

95. Videoclips met slanke vrouwen maken dat ik zou willen dat ik slank was

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

96. Ik wil lijken op de modellen uit tijdschriften

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

97. Ik vergelijk mijn lichaam met mensen in tijdschriften en op televisie

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

98. Foto's van slanke vrouwen maken dat ik zou willen dat ik slank was

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

99. Ik wou dat ik eruit zag als modellen die badkleding showen

- helemaal mee eens
- mee eens
- niet mee eens, niet mee oneens
- mee oneens
- helemaal mee oneens

Kloppen de volgende uitspraken voor jou?

100. Het is voor mij moeilijk om nieuwe vrienden te maken

- dit beschrijft helemaal niet zoals ik ben
- dit beschrijft een klein beetje zoals ik ben
- dit beschrijft middelmatig zoals ik ben
- dit beschrijft redelijk goed zoals ik ben
- dit beschrijft precies zoals ik ben

101. Als ik iemand zie die ik zou willen ontmoeten, ga ik naar hem of haar toe en wacht niet totdat hij of zij naar mij toe komt.

- dit beschrijft helemaal niet zoals ik ben
- dit beschrijft een klein beetje zoals ik ben
- dit beschrijft middelmatig zoals ik ben
- dit beschrijft redelijk goed zoals ik ben
- dit beschrijft precies zoals ik ben

102. Stel ik ontmoet een leuk iemand met wie het moeilijk vrienden worden is. Dan zal ik snel stoppen om proberen bevriend te raken.

- dit beschrijft helemaal niet zoals ik ben
- dit beschrijft een klein beetje zoals ik ben
- dit beschrijft middelmatig zoals ik ben
- dit beschrijft redelijk goed zoals ik ben
- dit beschrijft precies zoals ik ben

103. Als ik vrienden probeer te worden met iemand die in het begin ongeïnteresseerd lijkt, geef ik het niet gemakkelijk op.

- dit beschrijft helemaal niet zoals ik ben
- dit beschrijft een klein beetje zoals ik ben
- dit beschrijft middelmatig zoals ik ben
- dit beschrijft redelijk goed zoals ik ben
- dit beschrijft precies zoals ik ben

104. Ik voel me onhandig in groepen

- dit beschrijft helemaal niet zoals ik ben
- dit beschrijft een klein beetje zoals ik ben
- dit beschrijft middelmatig zoals ik ben
- dit beschrijft redelijk goed zoals ik ben
- dit beschrijft precies zoals ik ben

105. Ik heb vrienden gekregen doordat ik gemakkelijk vrienden kan maken.

- dit beschrijft helemaal niet zoals ik ben
- dit beschrijft een klein beetje zoals ik ben
- dit beschrijft middelmatig zoals ik ben
- dit beschrijft redelijk goed zoals ik ben
- dit beschrijft precies zoals ik ben

De volgende uitspraken gaan over jouw mening over je lichaam.

	altijd	meestal	vaak	soms	zelden	nooit
106. Ik vind mijn buik te dik	☐	☐	☐	☐	☐	☐
107. Ik vind mijn dijen te dik	☐	☐	☐	☐	☐	☐
108. Ik vind dat mijn buik precies de juiste maat heeft	☐	☐	☐	☐	☐	☐
109. Ik ben tevreden met de vorm van mijn lichaam	☐	☐	☐	☐	☐	☐
110. De vorm van mijn billen bevalt me	☐	☐	☐	☐	☐	☐
111. Ik vind mijn heupen te breed	☐	☐	☐	☐	☐	☐
112. Ik vind dat mijn dijen precies de juiste omvang hebben	☐	☐	☐	☐	☐	☐
113. Ik vind mijn billen te dik	☐	☐	☐	☐	☐	☐

114. Ik vind dat mijn heupen precies de juiste maat hebben

Hoe zou jij jouw manier van lijnen noemen?

115. Ik vind mijn manier van lijnen meestal
 Zeer gezond
 gezond
 niet gezond en niet ongezond
 ongezond
 zeer ongezond
 niet van toepassing, ik heb nooit gelijnd

116. Ik vind mijn manier van lijnen meestal
 zeer licht
 licht
 niet licht en niet streng
 streng 5 zeer streng
 niet van toepassing, ik heb nooit gelijnd

117. Ik vind mijn manier van lijnen meestal
 zeer gewoon
 gewoon
 niet gewoon en niet gewoon ongewoon
 ongewoon
 zeer ongewoon
 niet van toepassing, ik heb nooit gelijnd

118. Heb jij ooit last gehad van een eetstoornis? Je kunt bij deze vraag meerdere hokjes aankruisen
 nee
 ja, van anorexia nervosa
 ja, van boulimia nervosa
 ja, van eetbui-stoornis
 ja, van een niet nader omschreven eetstoornis

119. Hoe lang is dat geleden?
 langer dan 3 jaar geleden
 tussen 2 en 3 jaar geleden
 tussen 1 en 2 jaar geleden
 minder dan 1 jaar geleden maar is nu voorbij
 ik heb er nu nog last van
 niet van toepassing, daar heb ik nooit last van gehad

120. Ben je onder behandeling voor een eetstoornis of ben je daarvoor wel eens onder behandeling geweest? Je kunt bij deze vraag meerdere hokjes aankruisen
 nee
 ja, voor anorexia nervosa
 ja, voor boulimia nervosa
 ja, voor eetbui-stoornis
 ja, voor een niet nader omschreven eetstoornis

121. Hoe lang is dat geleden?
 langer dan 3 jaar geleden

- tussen 2 en 3 jaar geleden
- tussen 1 en 2 jaar geleden
- minder dan 1 jaar geleden maar nu niet meer
- ik ben daar nu nog voor onder behandeling
- niet van toepassing, ben nooit onder behandeling geweest

In hoeverre ben jij het eens met de volgende stellingen.

122. Ik zou graag onbekende gebieden ontdekken

- helemaal mee oneens
- beetje mee oneens
- niet mee eens, niet mee oneens
- beetje mee eens
- helemaal mee eens

123. Ik doe graag dingen die ik eng vind

- helemaal mee oneens
- beetje mee oneens
- niet mee eens, niet mee oneens
- beetje mee eens
- helemaal mee eens

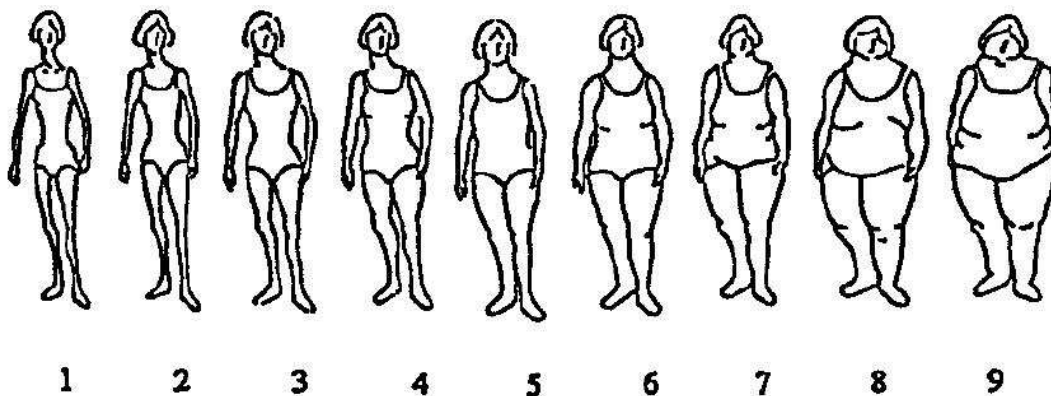
124. Ik hou van nieuwe en spannende ervaringen, zelfs als ik regels moet breken

- helemaal mee oneens
- beetje mee oneens
- niet mee eens, niet mee oneens
- beetje mee eens
- helemaal mee eens

125. Ik heb liever vrienden die spannend en onvoorspelbaar zijn

- helemaal mee oneens
- beetje mee oneens
- niet mee eens, niet mee oneens
- beetje mee eens
- helemaal mee eens

Schoonheidsbeeld. (jongens hoeven deze vraag niet in te vullen)

Vragen met betrekking op dit plaatje:

126. Op welke van deze vrouwen vind je jezelf het meeste lijken?

1 2 3 4 5 6 7 8 9

127. Welke van deze negen vrouwen vind jij het mooiste?

1 2 3 4 5 6 7 8 9

128. Welke van deze vrouwen denk jij dat andere jongeren het mooiste vinden?

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Tijdschrift gebruik.

129. Lees je wel eens het tijdschrift: Fancy?

- nee
- af en toe
- regelmatig
- vaak
- bijna elke uitgave/ ik ben geabboneerd.

130. Lees je wel eens het tijdschrift: Prive?

- nee
- af en toe
- regelmatig
- vaak
- bijna elke uitgave/ ik ben geabboneerd.

131. Lees je wel eens het tijdschrift: Girlz?

- nee
- af en toe
- regelmatig
- vaak
- bijna elke uitgave/ ik ben geabboneerd.

132. Lees je wel eens het tijdschrift: Hitkrant?

- nee
- af en toe
- regelmatig
- vaak
- bijna elke uitgave/ ik ben geabboneerd.

133. Lees je wel eens het tijdschrift: Break-out?

-] nee
-] af en toe
-] regelmatig
-] vaak
-] bijna elke uitgave/ ik ben geabboneerd.

134. Lees je wel eens het tijdschrift: Cosmo girl?

-] nee
-] af en toe
-] regelmatig
-] vaak
-] bijna elke uitgave/ ik ben geabboneerd.

135. Lees je wel eens het tijdschrift: Glossy?

-] nee
-] af en toe
-] regelmatig
-] vaak
-] bijna elke uitgave/ ik ben geabboneerd.

136. Lees je wel eens het tijdschrift Donald Duck?

-] nee
-] af en toe
-] regelmatig
-] vaak
-] bijna elke uitgave/ ik ben geabboneerd.

137. Lees je wel eens een ander tijdschrift? Zo ja, welke.

Je kunt ook meerdere tijdschriften opschrijven : _____

138. Over welk onderwerp lees je het liefst?

-] Mode
-] Strip
-] Muziek
-] Glossy
-] Lifestyle
-] Roddel

Je bent klaar!

We willen je hartelijk bedanken voor het invullen van deze vragenlijst.

Als je iets kwijt wilt over deze vragenlijst kan je dat op de achterkant van deze pagina schrijven.

Je hoeft nergens je naam op te schrijven en je kunt jouw vragenlijst nu inleveren

Bijlage 2 : Folder voor scholen

Onderzoeksopzet

Titel:

Determinanten van lijngedrag bij jongeren in relatie tot TPB constructen

Doelstelling:

Onderzoek naar de relatie tussen lijngedrag en proximale gedragsdeterminanten van lijngedrag en etniciteit, media en risicovol gedrag.

Wij proberen meer distale determinanten van lijngedrag op het spoor te komen door correlationeel onderzoek te doen naar de samenhang tussen mediagebruik, risiconemend gedrag en etniciteit en uit de literatuur bekende voorspellers van lijngedrag.

Het onderzoek

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een bachelor scriptie psychologie. De gebruikte vragenlijst is ontstaan door het samenvoegen van drie bacheloropdrachten en benaderd het onderwerp van drie verschillende kanten.

Het onderzoek heeft betrekking op onnodig lijngedrag bij jongeren tussen 13 t/m 18 jaar. Het gaat erom te kijken, of jongeren lijnen, hoe ze lijnen en hoe tevreden ze zijn met hun lichaam.

Hiervoor worden vragenlijsten per klas uitgedeeld en er zal tenminste een van de onderzoekers aanwezig zijn om de vragenlijst te begeleiden.

De data worden anoniem verwerkt en de school en de school krijgt een overzicht over de gevonden resultaten.

Voor de scholieren zou het interessant zijn, alvast kennis te maken met wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd door studenten zelf. Verder is het een actueel en belangrijk onderwerp, waar scholieren waarschijnlijk zelf veel mee bezig zijn.